

PDF Compressor Free Version

Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

Зүүсэдэл

○ Нам улуунун хаһыата ○

1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ

1996, 2005 сылларга республика бастыг хаһыата

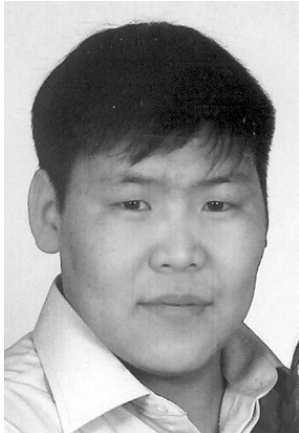
2009 с.
Кулун тутар
28
күнэ
Субуота
№37-38-39
(10176)

2009 сыл — Ыччат сыла

ЭДЭР САЛАЙААЧЧЫ ТҮБҮКТЭРЭ

нан дьарыктаналлар.

2008 с. үүт тутар пууну нэһилиэнньэ күүһүнэн тутан үлээ киллэрбиппит. Үүтү туттарыыга ылыммыт былааммытын толорбуппут. «Истэр» б/х сайылыгыра уота тардыллары хаалла. Ынахыыр аппараата кэлбитэ. Билинги тур у г у н а н төрүөх 22 төбөҕү тийдэ, нэһилиэнньэ үрдүнэн. Отторо ууга барбыттарга көмө уогурба кэлиэхтээх.

— **Үлбэ-хамнаска баар ыарахаттар тустарынан этэн аһар эрэ.**

— Инники өттүгэр үүт туттарыытыгар ыарахаттары көрсүүһүбүт. Электрическэй ыыр аппараатынан ыанар сүөһүлэр үүттэрин тутарга былаанныллар. Оччотугар кооперативтар, хаһаайыстыбалар тэ-

риллэхтэрин наада. Билинги ыарахан көмгэ ол чэпчэкигэ суох хамсааһын. Баар хаһаайыстыбаларга ыччат сыстыбат, үөрөҕү экирэтэр, хамнастаах үлэ көрдөнөр, куоракка талаһар.

— **Инникигэ санааларыттан үлээһин эрэ.**

— Сылы иитиитигэр кооператив тэриниэххэ наада, субсидия онно эрэ көрүллэр. Үлээһингэ да хотуулаах буолуох этэ, ынах сүөһүнү сиемэлээһини сөргүтэн үлээ киллэриэххэ наада этэ.

Ыччат сынныалаһын туһунан аһыннаахха, биир кулууптаахпыт. Субуотаҕа биэчэр тэриллэр. Спорт өттүнэн дьарыгырар сир суох. Партизанга, Хамаҕатаҕа баран эрчиллэбит. Ытыгылар куоталаһыларга кыттабыт.

— **Эдэр специалист үлээ-хамнаһа атыттартан хаалсыбат.** Эдэр эдэр курдук кэлэр-барар, кэпсэтэр-ипсэтэр, булар-талар, быһаарсар. Нэһилиэк общественнойнай, спортивной олоһуттан да туора турбат. 2008 с. түмүгүнэн улууска «Специалист года» буолбута — Руслан Егорович үлэтин үрдүк туоһута.

T. НИКОЛЬСКАЯ

Ыччат айар, дьулубар

КОЛЛЕДЖ СОНУННАРА

Намнааҕы педагогическай колледж технологияҕа салаата соторутааҕыта айар талааннаах, иистэнэр дьобурдаах дьонго умнулубат түгэни бэлэхтээтэ. «Ай-Тик» республикатааҕы куонкурууска араас улуустартан 48 модельер кытынна. Кыттааччылар ыраах Өймөкөөнтөн, Горнайтан, Уус-Алдантан, Мэнгэ-Хаҥаластан, Бүлүүттэн, Сунтартан уонна Нам улуунун оскуолаларыттан кэллилэр.

НПК-ка үлээһини директордар ааттарын үйэтитер сыаллаах билинги директор Е.В. Ядреева киингэ таһаарытын саҕалаабыта. Колледж 45 сылын көрсө В.П. Шапошников туһунан «Бастакы директор» диэн киингэ күн сириин көрбүтэ. И.С. Гаврильев олоһун, үлэтин кэпсиир киингэ бэс ыйыгар таһсара былаанналар. Онтон И.Р. Москвитинга аналлаах киингэ кини 80 сааһын көрсө — муус устарга таһсыаҕа.

Преподавателлэр Ю.А. Эверстов, В.С. Терехов, А.А. Гладков уонна устудьуоннар күүстэринэн колледж таһыгар хайыһар суола оҥоһулунна. Өрөбүллэргэ хайыһардаабыт устудьуоннар трассаны хайыһаатылар. Улуус олохтоохторун хайыһарга ынырабыт.

Быйыл үөрэхтэрин бүтэриэхтээх 51 устудьунан куратордарын уонна пед.практика салайааччыларын кытта Дьокуускай куоракка ытыгылыбыт «Вакансия дьаарбанкатыгар» киирэн үлэ кэпсэттилэр. Ол түмүгэр сэтгэ оҕо үлэ булдулар. Үөрөҕү бүтэрэр оҕолортон информация резюме ыллылар.

Колледж библиотекатын

үлэһиттэрэ М.Н. Гаврильева, И.Е. Барамыгина тэрийиһилэринэн устудьуоннарга сана кинигэлэр, научнай үлэлэр быыстапкалара ытыгылынна. Намнааҕы киин библиотекаттан Р.Н. Дьяконова сабыс-саҕа таһсыбыт кинигэлэри аҕалан билиһиннэрдэ. Курсовой, дипломнай үлээһингэ уонна оскуола практикаҕа наадалаах литератураны кытары билиһиннэрдэ. Библиотектардар бэсиэдэ тэрийдилэр.

Кулун тутар 15 күнүгэр колледж базатыгар улуустааҕы сылын аайы ытыгылар черчение олимпиадата буолла. Манна 15 оскуолаттан 90 үөрэнээччи кытынна. Оҕолор олимпиадаҕа олоһор кэмнэригэр учууталларга анаан педколледж преподавателлэрэ интерактивной дуоскаҕа үлээһингэ сүбэ-ама биэрдилэр. Олимпиада түмүгүнэн I Хомуस्ताах орто оскуола бастаата, иккинчи II Хомуस्ताах оскуола ылла, үчүскэ I №-дээх Нам орто политехническай оскуола тигистэ.

Аһыйах хонуктааҕыта «Сыл преподавателэ — 2009» кункурус бэрт тэрээһиннээхтик барда. Бу күрэххэ педпрактика салайааччыта С.М. Местникова, технология преподавателэ Т.В. Павлова, ИЗО преподавателлэрэ А.В. Винокурова, С.В. Яковлева кытыннылар. Учууталларбыт нэдиэлэ устата аһарас уруктары ытыгылар. Онтон түмүктүүр түһүмэх олус долгутуулаах буолла. Эргиччи талааннаах А.В. Винокурова кыайылааһынан ааттанна.

Сонуннары хомуйдулар:
Наташа ТРЕТЬЯКОВА,
Айта СОФРОНОВА,
Оля ОКОЕВОВА,
салайааччы И.П. НАЛИМОВА

Мин манньк этиллээхпин

СПЕЦИАЛИСТКА — ИТЭБЭЛИ, ИРДЭБИЛИ!

«Кадры решают все». И.В. Сталин

Кэнники икки ыйга улууспут тыа хаһаайыстыбатыгар сыһыаннаах, аан дойдуга үрдүнэн үп кризисхэ бүрүүкээтэн турар бириэмэтигэр «Хайдах дьаһаннаахха, тугу гыннаахха улахан оҕустарыыта суох ытыгырттан таһсыаха сөбүй?» диэнгэ үс улахан киһи сүбэ-ама биэрэн, сыал-соруку туруоран бардылар.

Бастатан, республика правительствотын председателэ Егор Борисов нэһилиэнньэ иннигэр отчуотугар: «Эһиги, намнар, Чурапчы улуунун кытта дьонгут ахсаанынан, сиргит-уоккут иннинэн тэн балаһыаньылааххыт, иккин тыа хаһаайыстыбатыттан ураты атын дьарыккыт суох. Ол эрээри ынах сүөһү ахсааныгар чурапчылартан икки төгүл, сылы ахсааныгар балтараа төгүл аһыйаҕы тутан олоһоҕут. Өлүөнэ эбэ икки биэрэгин тайанан, онно баар өҥ арыларынын бас билэн олонор ханан да кураанна, сукка оҕустарбаккыт, ол үрдүнэн тыа хаһаайыстыбатыгар үлэ-хамнас өнүйбөт. Бордонуусууһу аһыйах, переработка мөлтөх. Батарыыга куораттан чугас олонор ону кыайан туһаммаккыт. Онон тыа хаһаайыстыбатыгар күүскэ туруулан үлээһини наада», — диэн тоһоҕолоон эттэ.

Иккинэн, аһыйах хонуктааҕыта Россия Федерацияҕа Сэбиэтин председателин солбуйааччы, бастакы президент Михаил Николаев кэлэ сырытта. Кини бу кыстык саҕаланарыттан иккис кэлиитэ. Нам сирэ саха норуотугар икки улуу дьоннору — М.К. Аммосовы уонна И.Е. Винокуровы биэрбит улуус буолаарын мэлдьи бэлиэтиир. Онон кини хараһын далыгар өрүү илдэ сылдьарын биллэрэн туран үп кризистигэн хайдах таһсар туһунан кэпсээтэ. Онно то-

һоҕолоон тыа хаһаайыстыбатын бордонуусууһатын оҕорон таһаарыны элбэтинни, переработканы уонна батарыны сиһилии аһынна.

Үсүһүнэн, кулун тутар 21 күнүгэр РФ Госдуматын депутата Михаил Эверстов нэһилиэнньэни кытта көрсүүһүгэр үп кризисхэ олус түргэнник кэҥээн аны экономическайга кубулуйда диэтэ. Мантан салгыы баан кризисигэр кубулуйар кутталлааһын бэлиэтээтэ. «Ол эрээри куһаҥан үчүгүйдээх, үчүгү куһаҥаннаах буолаарын курдук Россия кредиткэ төлүүр харчытын тыа хаһаайыстыбатыгар аһыан сөп. Ону биһиги тутта туһаныах кэриннээхпит», — диэн чопчу ыйда. Оноуаа эпизодтир таһымнаах специалистар баар буолуохтаахтарын, ол дьону үчүгүйдик иилээн-саҕалаан үүтү-хайаҕа буллараан үлээтэргэ сүбэлээтэ.

Дьэ, бу, Сахалар ытыктыыр, тумус туттар дьоммут бары бири этэллэр, биһир хайыһыан ыйаллар. Оттон биһиги улууспугар балаһыаньа хайдаһый?

Улуус мунһаһын олунньутааҕы сессиятыгар дьаһалта структуратын дьүүлэспиппит. Онно улуус баһылыгынын тыа хаһаайыстыбатыгар солбуйааччы отой да көрүлүбөтөх, сотон кэбиһиппитэр. Тоҕо? Биһиги тыа хаһаайыстыбатын улууһа буолабыт, дьарыккыт ол, онтон атын суох. Урут тыа хаһаайыстыбатын дьарыктанар солбуйааччы баһылык бастакы солбуйааччыта статустаах этэ. Билигин ити тоҕо эрэ суох буолла.

Мин санааһар, бу тыа сиригэр олоһор, үлээһин нэһилиэнньэ хайыһыан, киһи ииттэн олоһор дьарыгын ситэри сынаалаабат буолууттан таһсар. Оччотугар киһилэр дьылҕалара эрдитэ суох тыага олонор сүүрүк

устун долгунна оҕустаран бытан кэбиспиккэ тэннээх.

Биэс-алта депутат улаханньк утарсан көрдүбүт да кыайбатыбыт. Улуус баһылыга бэйэтинэн көрүүх-истүүх уонна дьаһыйах буолла. Дьингэр, тыа хаһаайыстыбата хайа баһарар киһи аһан иһэн, илии таһынан салайар салаата буолбатах. Бу элбэх билиини-көрүүнү, тэрийэр, салайар дьобуру эрэйэр салаа. Ону аһан уһукутаах үһүн бириэмэни эрэйэр — нэдиэлээн, ыйдарынан, сылларынан. Маны босхоллоомут эрэ, тыа хаһаайыстыбатыгар үрдүк үөрэхтээх специалист эрэ кыайыан сөп. Маны бүгүнгү олохпут көрдөбүлү ирдиир.

Онон, мин биҕэ санааһар, күнү-дьылы мээһэ ыыппакка, улуус дьаһалтатын структура-тын хаттаан көрөн, көннөрүү киллэрэн дьон саас ыһыыга, сайын оттоһунна, мэттирэнгэ үрүг илгэни өлгөмнүк ыларын, күргүмнээхтик үлээһин туһунан улахан тэрээһиннээх үлэни кыайа-хото тутар киһини тыа хаһаайыстыбатын салаатыгар туруоруохпутун наада.

Улуус баһылыга кыра-улахан кыһалдалары барытын бэйэтинэн бүлөһбөккэ, сөптөөх кадрдары аттаран туруоран, киһилэргэ сөптөөх ирдэбили олохтоон үлээтэрэ ытык иһэ буолар. Оччоһуна эрэ улуус салайааччытын быһытынан толору үлээһин кыахтанар.

Улууска уонунан, сүүһүнэн ааһылар тыа хаһаайыстыбатын ветераннара, үтүөлээх үлэһиттэр, уопуттаах специалистар, чемпион ыанньыксыттар, механизатордар, бурдук, оҕуруот аһын үүннэрээччилэр бааллар. Олохпут тутула хаста да уларыдыл, киһилэр син биһир мажартыт, бастыгдан бастыг дьоммут, чулууларбыт. Манньк билигин үөскээбит быһыы-майгы туһунан бэйэлэрин санааларын араас таһымнаах мунһаһтарга, улуус хаһыатын нөһүө үлэһиттэрэ диэн биҕэ эрэллээхпин.

Андрей КОБЯКОВ,
улуус мунһаһын депутата

Быһылаан

II ХОМУСТААХХА УЛАХАН ИЭДЭН ТАҒЫСТА

Ааспыт оптуорунньукка улууспугар өтөр буолбатах улахан иэдэн таҕыста. Ол курдук, кулун тутар 24 күнүгэр 2 Хомуस्ताах нэһилигэр Протопоповтар чаһынай дьыэлэрэ умайан дьон өлүүлээх баһар буолла. Бу баһарга 4 киһи — Устинова Любовь Иннокентьевна, 1988 с. төрүүх, Устинов Давид Романович, 2006 с. төрүүх, Протопопова Сардаана Иннокентьевна, 1991 с. төрүүх, Попова Василина Александровна, 2007 с. төрүүх, суорума суолланньылар.

Намнааҕы баһарынай сулууса этэрэтин начальнига И.В. Колпашикова бу туһунан манньк иһитиннэрдэ: «Дьон өлүүлээх улахан баһар буолла. Кулун тутар 24 күнүгэр сарсыарда 11 ч. 14 мүн. баһарынай сулууса «01» телефонна 2 Хомуस्ताах олохтообуттан К.Н. Протопоповтан 2 Хомуस्ताах дьы умайа турарын туһунан вызов кирибитэ. Киһи Намна баанна турдаһына 2 Хомуस्ताахха чот тийэ баран умайыны көрбүт дьон Нератов Н.Е., Петухов В.С. сотовый телефонунан биллэрбиттэр. Ол кээнэ Протопопов тутта баан телефонуттан биһиэхэ биллэрбит этэ. 12 ч. 12 мүн. 2 Хомуस्ताахха тийбиһипитигэр дьы барыта умайан бүтэн, кырыһыта сууллубут этэ. Онон умайан бүппүт дьы иһиттэн өлүктэри таһаарыппыт.»

Манна 2 баһарынай массына, 2 уу баһар массына, барыта 19 киһи (Нам уонна Хамаҕатта баһарынай чаастарын байыастара) кытыннылар. Ис дьыала отделын оперативнай бөлөҕө, прокуратура үлэһиттэрэ тийбиһиттэрэ.

Сабаҕалааһын дааннайынан оҕолор утуяа сыһыттар. Ийэлэрэ Намна кэлбит. Онтон аҕалара сарсыарда 10.30 сағана үлэтигэн кэлэн оҕолорун уһугуннара сатаабыт да, ким да уһугубатах курдук. Дьон быһамматаһын сүрүн төрүөтүнэн хойутаан биллэри буолар, ол эбэтэр «позднее обнаружение» диэн. Дьы туохтан умайыта биллэ илик, бэрэбиэркэ ытыгылар. Өлбүт дьону куоракка экспертиза ытыгылар.

Иэдэннэ түбэспит, оҕолорун, сиэннэрин, дьыэлэрин сүтэрбит Протопоповтар дьы кэргэттигэр харчынан, малынан көмө оҥоһуллар, баанна анал счет аһылынна. Улуус баһылыгынын кулун тутар 25 күнүгэр 296-р №-дээх дьаһалынан кулун тутар 27 күнэ Нам улуунугар кутурҕан күнүнэн биллэрилиинэ.

Бэйэ информ.

Биир дойдулаахпыт, биллиилээх государственнай, общественной деятель, Саха АССР Министрдэрин Советын Председателин бастакы солбуйааччынан үлэлээбит, Саха АССР Үрдүкү Советын V-с съезин ыңгырылыаах депутата, союзнай суолталаах пенсионер, Саха АССР норуотун хаһаайыстыба үлэһитэ, 1999 с. «Салгыт» үлэ үлэһитэ, «Салгыт» норуоттар доҕордоһуулары» уордьяннар кавалера, Дьокуускай к. уонна Нам уллуһун Бочуоттаах гражданина Николай Семенович Охлопков ыам ыйыгар төрөөбүтэ 80 сааһын туолар.

Николай Семенович Сахатын сириин социальнай-экономическай кыаҕа бөөрүгүүрүн, төрөөбүт норуотун олоҕо-дьаһаҕа, культурата сайдарын туһугар олоһун бүтүннүтүн анаабыта, бар дьон үтүө өйдөбүлүгэр умнуллубаттык хаалар курдук айымньылаахтык, дириг хоруту-

лунан Дьокуускай, Нерюнгри, Алдан, Бүлүү, Покровскай куораттар, оройуоннар кииннэрэ уунан хааччылар системалара тутулуубуттара. Дьокуускай куорат итиги уунан хааччылыгытын, канализациятын боппуруостара быһаарыллыбыттара. Саха сириин ханнык да оройуонун хайа да бөһүөлөгэр, нэһи-

Н.С. Охлопков төрөөбүтэ 80 сааһынан

ТАЛААННААХ САЛАЙААЧЧЫ, ТУТААЧЧЫ

улаахтык үлэлээбитэ. Нам уллуустаагы гимназията Н.С. Охлопков аатын сүгэр. Гимназия коллективын көрдөһүүтүнэн, уллуус общественноһын өйбүлүнэн СР правительствотын 1999 с. муус устар 22 к. уурааһынан гимназияҕа кини аата ингэрilibитэ. 1994 с. муус устар 7 к. СР үөрэ-фириитин министрин бирикээһинэн уллуустаагы гимназия аһыллыбыта. Республика бастакы Президентэ М.Е. Николаев 1997 с. кулун тутар 3 к. Ыйааһынан гимназия Президент оскуолаларын ситимигэр киллэрilibитэ.

лиэгэр тийбит иһин Николай Семенович туттарбыт, кини кыһа м н ы т ы н у у р а н көмөлөспүт тутууга баара чаччы. Министрдэр Советтарын Председателин бастакы солбуйааччыта буоларынан Николай Семенович республикаҕа тутуу индустриятын тэрийиитин, с а й ы н н а р ы ы , бөдөн тутуулары салайыы, хонтуруолааһын тэҥинэн республика бары тэрилтэлэрин материалнай-техничекскэй хааччыһы, олохтоох промышленность, коммунальнай хаһаайыстыба, олоһу-дьаһаҕы хааччыһы министерстволарын, управлениеларын, энергетика, автотранспорт тэрилтэлэрин куратордыыра. Кини үлэлиир сылларыгар бу ааттаммыт норуот хаһаайыстыбатын салаалара өрө көтөҕүллүү суолунан сайдан испиттэрэ. Николай Семенович кабинетнай үлэһит буолбатах этэ. Кини оройуоннарга эмиз элбэхтик сылдьара, тыа дьонугар биллэр-көстөр көмөнү оҥороро. Куораттан үлэни-хамнаһы билэр, боппуруоһу быһаарар салаа үлэһиттэрин илдьэ тахсан күннэри-түүннэри үлэлээн бары боппуруостары быһааран киирэрэ. Миэстэҕэ ситэ быһаарыллыбатах боппуруостарга оройуон туһааннаах салайааччыларын илдьэ киирэн министерство, ведомство салайааччыларын мунньан сирдэй көрсүһүннэрэ олоһон быһаарсар буолара. Николай Семенович актыбынай кыттыгынан 70-с сылларга «Водоканал», «Коммуэнерго», «Межрайгаз» трест саналы тэриллэн бөдөн холбохторуга тийэ сайдыыттар, куораттарга, оройуоннарга салаа тэрилтэлэрэ үскээтиллэбиттэрэ.

ГААС КЭЛИИТЭ

1968 с. 410 км усталаах Таас Тумус — Дьокуускай — Бэстээх газопроводун тутууга буппүтэ. Онтон Дьокуускай куорат 1967 с. Улуу Өктөөп 50 сылын туолуутун көрсө күөх оттугу ылбыта. Гаас турбатын ирбэт тонно баччалаах үһүн ыраахха тартыы аан дойду практикатагар бастакы холбоһурун буолбута, Таас Тумус — Дьокуускай газопроводун тардытын үлэтэ 4 сыл устата салданан барбыта. Бу кизн кэскиллээх үлэ барытыгар республика тутууларын салалтатын илиитигэр ылан олоһор правительство баһылыгын бастакы солбуйааччы Н.С. Охлопков салайар, тэрийэр, хонтуруоллуур оруола биир быһаарар суолтаны ылбыта. Тыа сириин оройуоннарыттан биир бастакынан гааһы 1979 с. Нам оройуона ылбыта. Н.С. Охлопков быһааччы өйбүлүнэн, көмөгүнэн 60 км усталаах гаас турбатын утаҕа тардыллан Нам селотугар аҕалыллыбыта. Нам оройуонугар гаас киириитин, кэнээн иһэрин боппуруоһун Николай Семенович хонтуруоллуур тутара, манааха үп-харчы туруоруутугар көмөтирэх буолара. Николай Семенович көмөгүнэн, хонтуруолунан олоххо киллэриллибит гаас хаһаайыстыбатын тутуулары Дьокуускайга, Бүлүүгэ, Покровскайга, Мохсоҕолооххо, Намга, Кэбээйигэ, Алданга, Нерюнгрига, киин уллуустарга нэһилиинньэ олоһун илгэтин чэпчэтэн үлэли тураллар.

М.Г. АРГУНОВА,

Нам уллуустаагы гимназиятын пресс-киннин салайааччыта

(Салгыта бэчээттэни)

Ат сүүрдүүтэ — норуоппут үтүө үгэһэ
НАМНАР, ХАННА БААРБЫТЫЙ?

Үйэ чиэспэрин анараа өттүгэр, улахан хаһаайыстыбалар — совхозтар баар эрдэхтэринэ, совхозтааһын да иннинэ ат сүүрдүүтүн спордугар улахан болҕомто ууруллара. Ситиһилэр да үгүс буолаллара. Спорт бу көрүнүн сэнээрээчи да элбэҕэ.

Сүүрбэчэ сылтан бэттэх республиканскай араас таһымнаах күрэхтэргэ уллуспут аатын ааттатан бэйэбит ииппит, эрчибит аттарбыт биир да кыттыбата. Намнар бэйэбит уолбут, бастын ат байааччы — тренер, сүүрдээчи С.П. Ядреев балаҕа үһүннүк туруулаһа, үлэли сатаан баран, уллуһуттан сөптөөх өйбүл суоһунан, билгин Чурапчы уллуһугар тренердии сылдьар. Сүүрүк аттарбыт сөптөөх көрүү-харайыы, дыарыктааһын суоһунан онно-манна ыһылыннылар. Онон 2008 с. «Түбэ» б/х (сал. В.Е. Сыромятников) атыыласпыт, тренер-жокей С.С. Лиханов баайа сылдьар «Густав» диэн 2004 с. төрүөх атыыра эрэ хаалла. Онон үскээбит манньк бөрүкүтэ суох балаһыанньабытын хайдах көннөрбүт?

2-3 сылтан бэттэх уллуспут бириддиэлэн нэһиликтэргэ ат сүүрдүүтүгэр ылсан эрэр курдуктар. Дьоммут-сэргэбит да спорт бу эриккэс көрүнэ сайдыан, тэнийэн олус бағарар, кэтэһэр.

Биһиги быйыл дьэ, үүммүт «Оҕус дьылыгар» дьөһөгөйүт оҕутугар убаастабыллытын диригэтэргэ, сүүрдүүтүгэр үрдэтэргэ сорунуулаахтык турунубут, хорутуулаахтык үлэлииргэ быһаарынныбыт. Ону олунньуга ат спордун федерациятын саҕа састаабыгар сибидьэй күүстэр киирбиттэрэ уонна бу түмсүү дьонун, кэскиллээх спорт көрүнүн саҕа, сонун тэрээһиннэринэн тэнитэн, баар ыарахаттардан толлубакка адыһын атын таһымна таһаарарга, урукку үтүө үгэстэри салгыра, ситиһиллэбит үрдүк ситиһиллэри үйэтитэн дьон-сэргэ кизн сэнээрээчигэр тирдэргэ сананан лаппа ылсан үлэлииргэ турумууттара да көтөһөр.

Федерация саҕа сибидьэ 7 чилииннэннэ. Сэбиэт председателинэн уллуус ТХУ начальнига И.И. Федоров, кини солбуйааччытынан (исполнительная директор) уллуспут «Главтехнадзорун» инспекциятын начальнига Н.Э. Дьячковскай биир санаанан талыһыллытара. Тэрээһин сүбэ мунньах кыттыылаахтара нэһиликтэр икки ардыларыгар сыллата ытан комплекснай спартакиада балаһыанньагыгар ат сүүрдүүтүн спордун эбии киллэрэргэ, диэн быһаарбыттара.

Үөрэх эйгэтигэр

ТӨРӨПҮТТЭР ҮЛЭЛЭРЭ КӨДЬҮҮСТЭЭХ

Үөрэх управлениетын тэрийиитинэн 2000 сыллаахтан уллуоска «Доруобай көлүөнэ» диэн төрөппүт комитетын куонкуруһа ытыллар. Быйыл 18 оскуола төрөппүттэрин комитетэ оҕо иитиитигэр оскуолаҕа ытыр үлэлэрин араас форманан, элбэх көрдөрөр матырыйааллаах, экран нөҕүө презентациялан көмүскээтилэр. Төрөппүттэр бары олус кыһаллан, эппиэтинэстээхтик сыһыаннаһан, хас биридии ийэни, аҕаны түмэн кылаас, оскуола олоһор сыһыаран үлэлээбиттэрэ биһирэнэр эрэ. Ыһыһыт үлэлэрин бэйэлэрэ кэпсээн, санааларын аһаҕастык этэн, өссө да элбэх саҕа көрүүлэрин үллэтэн, астынан тарастылар. Бэлиэтээн эттэххэ, ағалар олус көхтөөх буолбуттар. Үөдэй, Түбэ, Затон оскуолаларыгар аға сэбиэтин салайан үлэлэтэннэр уол оҕону чөл олоһу тыһыныгар иитиити үтүө холбоһор буолаллар.

Хоту оскуолалар Бөтүгн оскуолатыгар түмсэн үлэлэрин көрдөрдүлэр. Куонкурус

Кулун тутар саҕатыгар федерация саҕа сэбиэтин иккис мунньаҕа бу түмсүү Устаабын ылыммыта, усунуос хомуллуутун, сааскы ат сүүрдүүтүн тэрийэн ыһыгытын уо.да. тэрээһин үлэлэри быһаарсыбыттар.

Бу мунньахха А.С. Алексеев, С.Н. Протопопов (II Хом.) ат сүүрдүүтүн саҕа, ыраас хааннаах, сиэнчэр сылгыларга диэн арааран ытыр уонна нэһиликтэри бөлөхтөргө арааран усунуоһу быһар туһунан этиилэрэ өйөммүтэ. Итилэри сэргэ федерация үлэтин сэргэхситэр туһунан элбэх сүбэ, этии оҥоһуллубута. Киирбит этиилэргэ олоһуран мунньах манньк уураағы ылыммыта: федерация чилииннэриттэн хомуллар усунуос кэмэйин быһарга:

- бириддиэлэн дьонго — 500 солк.;
- бааһынай хаһаайыстыбаларга — 1000 солк.;
- нэһиликтэр дьаһалталаарыгар:

I бөлөх — 1 Хомустаах, Нам сэл., Хамаҕатта, Хатырык, Үөдэй, Хатыр Арыы — 4000 солк.;

II бөлөх — II Хомустаах, Көбөкөн, Арбын, Түбэ, Модут, Бөтүгн, Партизан — 2000 солк.;

III бөлөх — Салбаң, Таастаах, Искра, Никольская, Фрунзе, Маймаҕа — 1000 солк.

Усунуоһу хомуйууну Руслан Егорович Ипполитовка сүктэригэр. Быйылгы уллуустаағы ат сүүрдүүтүн Ленскэй нэһилик ипподромугар ытыгы быһаарбыттар. Онон ипподром өрөмүөнүн уонна уутун саас эрдэ бырактарыны «Нам уллуһа» МТ дьаһалтатын кытта сүбэлэһэн ытыгыларын федерация сэбиэтин салайааччыларыгар И.И. Федоровка уонна Н.Э. Дьячковскайга сорудахтаабыттар. Биллэн турар, уллуус дьонун сэргэтин көмөтө суох бу элбэх тэрээһини, түбүгү эрэйэр спорт көрүнэ ағардас федерация чилииннэрин сүүрдүүтүн көтүүлэринэн эрэ атаҕар турар кыаҕа суох. Бары сүбэ-битин холбоһотхпугуна, түмүстэхитинэ ситиһиллэр баар буолууларыгар арааһа саарбахтыр киһи суох буолуо. Атын уллуустарга кыаллар суолу биһиги да кыайахпыттын сөп. Биһиги — намнар, атыттардан тутунан итэҕэспитий? Наммыт үтүө аатын элбэхтик аатташыт Сындыстарбыт, Варгаммыт, Радаммыт, Айхалбыт уо.да. көмүс туйахтаахтарбыт ама үскээһэн буппүттэрэ дуо?

Ипполитов ИВАНОВ

рус түмүгүнэн бастакы миэстэни Түбэ, иккиһи Хатырык, үһүс миэстэни Затон оскуолаларын төрөппүттэрин комитеттара ылыллар. Кизн оскуолаларга куонкурус Нам гимназиятыгар ытыгылына. Түмүккэ бастакыны Нам гимназията, иккиһи Саха-французскай оскуола, үсүһү Хатыр Арыы орто оскуола ылыллар. Соҕуруу бөлөх оскуолалар Үөдэйгэ муһуннулар. Дьүүллүүр сүбэ сөптөөх сыанабыл биэрэн үөдэйдэр бастаастылар. Оттон иккис миэстэҕэ I хомустаахтар, үһүскэ партизаннар табыстылар.

Бары кыттыбыт оскуолалар үөрэх управлениетын сертификатын, миэстэ-лэспиттэр грамоталарын ылыллар. Аны ыам ыйыгар дьиз кэргэн аан дойдутаағы күнүгэр куонкурус уллуустаағы түһүмэҕэ ытылыһа, онно бары кыайыһа оскуолалар кыттыахтара.

В.П. ИВАНОВА,

үөрэх управлениетын методика

нов, С.Кривошапкин уо.да. кытыннылар. Кинилэр сайынгы Баһылай Манчаары спартакиадагыгар бөлөмөнөн, илиилэрин-атахтарын «хамсапыттара» өйдөнөр суол.

Манньк хамаандаларга биһиги уллуспут хамаандага бэйэтин күүһүн-уоһун боруобалаан, бастакы кыттыыга сэмэй ситиһиллээх эргилиннилэр. Ыстанар секторга эр дьонно — Дмитрий Стручков, Егор Местничко; юниордарга — Көбөкөн орто оскуолатын 10 кылааһын үөрэнээчигэ Алан Туаллагов, Нам 1-кы №-дээх оскуолатын Коля Баишев, Намнаағы гимназиятан Дима Муксунов (10 кылаас), Максим Молчанов (10 кылаас), кыргыттартан Лариса Тихонова (9 кылаас) уо.да. кытыннылар.

Манна кинилэр ситиһиллэрэ төһө да сэмэйн иһин манньк улахан күрэс былдыһар тэрээһингэ, бэйэлэрин санааларын күүһүн, психологическай өттүнэн тулуурдаах буолууну, элбэх сыралаах эрчилли таах халтайга хаалбат өрүтүн уонна дырыкка бэринилээхтик сыһыаннаһыны өйдөөтүлэр дии саныбын.

А. СОФРОНОВ-ОНТУОН

Суон ойуур курдук дурда буол,
Халын ойуур курдук хаха буол

PDF Compressor Free Version

К У Й А Х

САГА ДЬИЭБЭ КИИРИЭХТЭРЭ

Ис дьыала отделин дьитэ эргэтин дьон бары билэ-көрө сылдьар. Бу 1919 с. тутулубут, уруккута баай киһи дьитэ эбит. Хас да эбии пристрой тутан, кэнэтэн, Нам улуугар ис дьыала отдела тэриллиэбиттэн манна үлэли олохтор.

Улуус дьаһалта, 2004-2007 сс. Нам улуунун ис дьыала-тын отделин начальнигынан үлэлээбит Е.И. Ефимов о.д.а. туруорсууларынан 70-с сылларга тутулубут урукку «Сельхозтехника» объекта 2007 с. милиция отделигар бэриллэн билэтин өрөмүөн үлэтэ бара турар. Бу дьыани милиция сөптөөх диэн сыаналаан СР правительствота сөбүлэнин биэрэн, эбиитин атыылаһан ылан Намнаагы ис дьыала отделигар бэриллэбит. Былырын күһүнүгөтөн улахан өрөмүөн үлэтэ бара турар, барыта уларытылган, милиционердар үлэлиир усулбууйаларыгар сөп түбөһөр гына оһоһулла сылдьар. Тымныы түһүөн инниэ иитигэ холбоммут. Билигин хостор тус-туһунан быһылан отделинай үлэтэ оһоһуллур. Үөһэ этээскэ хостору чэпчэки конструкцианан, ол эбэтэр маһынан быһылыбыллар. Онтон бастагы этээс хосторо манна ИВС (изоляция временного содержания) уонна сэби-сэбиргэли харайар хос баар буолуохтаахтарынан таас истиэ-

нэлэринэн араарыллыахтара.

Отдел таһынан паспортнай-визовой сулууспа эмиэ көһөн тийиэбэ. Толору хааччылыылаах, аныгы ирдэбилтэ эпийэттиир, кини уонна өрүс унуор сытар улуустарга суох үчүгэй дьитэ буолуохтаах. Уонна пропускной система олохтоһоһа, онон мээһэ дьон кириэллэрэ боуллуоһа. Государственной контракт быһытынан ыам ыйын 30 күнүгөр өрөмүөнэ бүтэн туттарылыахтаах. Бэс ыйыгар хаалбыт кыра үлэлэри ситэриэхтэрэ. Онтон ол кэннэ госкомиссия туттаһына сотрудниктар сага офистарыгар көһөн кириэхтэрэ. Ог ыйыгар үөрүүлэх быһыыга-майгыга малааһын тэриллиэбэ.

Өрөмүөн үлэтэ билэтин да элбэх — толору хааччылыыта оһоһулуохтаах, уу кутар емкостар туруорулуохтаахтар, тас өттө оһуорданыахтаах. Начальник В.И. Николаев этэринэн улуус дьаһалтата көмөнү оһорор. Хас чэпиэр аайы дьитэбэ бэйэтигэр муннахтыыллар, туох ситэ илэтин быһаарсаллар, үлэ хаамыыта, хаачыстыбата хонтуруолланар. Личнэй састаап с у б у о т у н ь у к т а а н

көмөлөһүөбэ. Куораттан тааһынан тутууга сыһыаннаах туттааччылар биригээдэлэрэ (омуктар) өрөмүөнүү сылдьаллар.

Урукку зданиэ 600 кв. м иэннэхэ эбит буоллаһына, билигини 1500 кв. м иэннэхэ. Отделениелар бары тус-туса кабинеттарга оһоруохтара. Онтон эргэни ылыра-ылбата биллибэт. 90 сыл анараа өттүгөр тутулубут эргэбэ ким да кириэн баарбата буолуо. Сага таас дьитэлэр кыайан тутулубат көмнэригэр эргэни да реконструкциялан, уларытан, чөлүгөр түһэрэн үлэбэ киллэри — эмиэ биир наадалаах уонна суолталаах дьыала, балаһыанһаатан тахсыы.

* * *

Соторутаагыта Хатырыкка ыт оһону ытыран бу оһо балыһа киирэн операцияламмыт. Эрдэттэн дьон ыт хаһаайынарыгар «ыккытын баайыг, ытыра» дьон сэрэпиттэрин үрдүнэн «биһиги ыһыт кими да ытырабат» дьон наадыбатахтарын түмүгэр бу оһо доруобуйатыгар эчэйи ылыбыт. Хаһаайынарыгар кыһамматтара, киһилии көрөбөтөрө-истибиэттэрэ үгүс. Уулуссага бэйдэ, помойаны кэрийэн аһыыр ыттар үгүстэрэ дьитэлээхтэр, хаһаайынаахтар. Онтон бу дьон доһор оһоһоору ылытыттарын баайыахтааһар, көрүөхтээбэр аһаптаттар даһаны. Ыттар күнү-күнүктээн хантан эрэ ас булан аһабыт эрэ дьон сыаллаах-сорукааһан дойду бөһүн-сыһын кэрийэр.

Культура тэрилтэлэрэ түүн 2-3 чааска диэри, онтон бырааһыннык күннэргэ олох хойукка диэри дискотека, танцы, «ностальжи», биэчэр оһороллор. Онтон бу тэрэһиннэргэ сылдыбыт дьон дьитэлээн иһэн онно-манна түбөһэллэр: кырбаналлар, малларын былдыталлар, итирик буоллаһтарына оһон хаалаллар... Биэчэрдэри тэрийээччилэр дьон тахсан баран туохха түбөһэрин, дьитэтигэр хайдах тийэрин туһунан толкуйдаабаттар. Бу милиция эрэ төбөтүн ырыыта буолар. Онон тэрэһиннэри, бырааһынныктары эрдэ соһус бүтэрэр дьаһал тахсын наада эбит.

САЙАБЫЛЫАННЫАНЫ ХАЙДАХ СУРУЙУОХХА?

ирдэстэрэ ыһыныллар:

- холубунай дьыаланы тэрийи туһунан;
- холубунай дьыаланы тэрийиэ аккаастааһын туһунан;
- силиэстиэйлэнэр эбэтэр сууттанар сиригэр ыһыты туһунан.

7. Сайабылыанньаны омок гражданны уонна гражданствота суох дьон биэриэхтэрин сөп.

8. Сайабылыанньа биэрээччи бырааптаах: -ис дьыала органыгар делопроизводство ханнык тыһынан толоруларынан сайабылыанньа суруйар эбэтэр бэйэтэ билэр атын тыһына;

-биэрбит сайабылыанньатынан ыһылыбыт быһаары туһунан иһитиннэриини ылар; -сайабылыанньаны ыһыта уонна көрүүгэ ис дьыала органыгар үлэһиттэринэн тахсар сыһаалар, атын да өрүттөр туһунан ис дьыала отделин начальнигар эбэтэр ис дьыала органы атын үөһээни салаалтаһар, прокуратурага, депутаттар сэбиэттэригэр о.д.а. компетентнай тэрилтэлэргэ үнсэр бырааптаах.

9. Ис дьыала органын сотруднигынан 1 суукка иһинэн ыһынылыбыт быһаары туһунан иһитиннэри (уведомление) ыһытылар.

Буруйу оһоруу туһунан сымһа биллэри иһин (заведомо ложный донос) РФ ХК 306 ыст. 120000 солк. диэри эбэтэр 1 сыл устата үлэлээбит хамнаһын сууматыгар ыстараап түһэриллэр, эбэтэр 180-тан 240 хонукка диэри эбэһэтэлинэй үлэнэн, эбэтэр 1 сылтан 2 сылга диэри көннөрүгэр үлэнэн, эбэтэр 3-тэн 6 ыйга диэри хаайылыынан мээрэлэнэр, эбэтэр 2 сылга диэри хаайылылар.

Е.А. СТРУЧКОВА, ис дьыала отделин делопроизводство уонна режим бөлөһүн м.л. инспектора, милиция старшина

СЫТАР КИИИЭХЭ НААДЫБАТТАР

(Дьон мөкү быһылырын туһунан кылгас санаалар)

Аһыах сыллааһыта уулуссага биэр дьахтар сытарын көрөн милиция ыһырыһытытын, киһиэхэ ким да наадыбатаһын туһунан суруйбутум. Уулуссага сытар дьонго кыһаммат буолуу темата эмиэ күөрэйэн таһыста. Ол манньк төрүөттээх. Олунньу 21 күнүгөр Хамафаттаа гр-ка Степанова үлүйэн балыһага киирэн өлбүтүн туһунан ИДьУО сводкаһыгар суруллубута. Хамафатта олохтоохторо кэпсээбиттэринэн, кини уулуссага сытарын элбэх киһи көрүбүт уонна наадыбатахтар, чугаһаан туоһулаһа саатаабаттар, тутта милицияны ыһыра оһубатахтар. Сотовайынан 022 нүөмэргэ эрийэн, дьитэлэрттэн да баран милицияга биллэриэхтэрин сөп этэ. Көрө-көрө көрбөтөһү буолуу, ким да наадыбатаһын түмүгөр Степанова өлбүт. Уулуссага сытар киһи барыта арыгыһыт буолбатах. Ким эрэ ыалдьан, ким эрэ өйүн сүтэрэн, ким эрэ кырбанан оһон хаалыан сөп. Дьон атын дьонго кыһамматтара, киһилэр кыһалдаларын тумнан аһа бараллара дьиксиннэрэр.

Буруйу оһоруу, быһылааннар туһунан сайабылыанньаны, иһитиннэриини уонна атын информацияны ыһыты быраабылалара

1. Ис дьыала органнара гражданны, общественной тэриллиилэр, тэрилтэлэр уонна дуоһунастаах дьон буруйу оһоруу туһунан тыһынан уонна суругунан сайабылыанньаларын, иһитиннэриилэрин ылар эбэһинэстээхтэр. Кирибит биллэриилэр тутта дьуһурунай чааска баар быһылааннары учуоттуур кинигэбэ киллэриллилэр уонна нүөмэрдэнэллэр. Сайабылыаннага буруйу оһорбут киһи бэйэтэ баһатынан кэлиитэ (явкка с повинной) эмиэ киирэр.

2. Холубунай-процессуальной законодательство ирдэбиллэргэ олоһуран суругунан сайабылыанньа иһитиннэриилэр сибидиэннэ (заведомо ложное сведение) суох буолуохтаах. Сымһыанан доһуостааһын иһин сайабылыанньаны биэрбит киһи ХК 306 ыст. холубунай эпийэтинэскэ тардылар.

3. Ис дьыала органнара сайабылыанньа ситэтэ суодунан ыһыттар көнүллэммэт. Ону тэнэ бу информацияга сымһа сибидиэннэ (заведомо ложное сведение) суох буолуохтаах. Сымһыанан доһуостааһын иһин сайабылыанньаны биэрбит киһи ХК 306 ыст. холубунай эпийэтинэскэ тардылар.

4. Өскөтүн быһылаан ис дьыала органнарын компетенциялар киирбэт буоллаһына эбэтэр атын органнар көрөр-истэр территорияларыгар киирсэр буоллаһына, бары баар матырыйааллар учот кинигэтигэр регистрацияланан баран тустаах сиригэр ыһытыллар.

5. Буруйу оһоруу туһунан сайабылыанньалар уонна иһитиннэриилэр миэстэтигэр уонна оһоһулуубут бириэмэтигэр тутулуу суох ыһытыллар. Биллэрбит киһиэхэ талон-уведомление туттарылар уонна регистрацияламмыт нүөмэрэ, күнэ-дьыла этиллэр.

6. Буруйу туһунан иһитиннэригэ эбэтэр сайабылыанньага олоһуран 3 суукка иһинэн, онтон ыксаллаах балаһыанһага 10 суукка иһинэн бу быһаарылартан би-

УЧАСТКОВАЙГЫН БИЛЭБИН ДУО?

Ааспыт сылларга «Куйах» балаһага участковой боломуочнайдары таһаарыһыт. Кинилэр уларыта туралларынан сибээстэн, сорох дьон билэбэтэринэн уонна көрөр-истэр сирдэрэ зоналарга араһыбыттарынан эмиэ таһаарыт.

1-КЫ №-ДЭЭХ ЗОНА

Нам селота
2 №-дээх участка-Ц.-Аммосова уулуссаттан
Комп. Винокуров уул. диэри:
Васильев Петр Петрович, милиция майора, 1 №-дээх зона старшай участковой боломуочнайа, үрдүк технической үөрэхтээх, СГУ-ну бүтэрбит, ис дьыала отделигар 1995 сылтан үлэлиир. Тел. 41337.

1 №-дээх участка-Ц.-Аммосова уулуссаттан Даадарга диэри:

Сивцев Александр Александрович, милиция старшина, үрдүк үөрэхтээх, СГУ педагогической институтун «Автомобиль и автомобильное хозяйство» идэтин бүтэрбит, ис дьыала отделигар 2007 сылтан үлэлиир. Тел. 41337.

3 №-дээх участка-Комп. Винокуров уулуссаттан автозаправкага диэри:

Петров Вадим Павлович, милиция капитана, үрдүк юридической үөрэхтээх, Дальневосточной юридической институт Дьокуускайдаағы филиалын бүтэрбит, ис дьыала отделигар 1997 сылтан үлэлиир. Тел. 41337.

2 №-ДЭЭХ ЗОНА

1 №-дээх участка-1 Хомуस्ताах, Үөдэй:
Сысолятин Петр Гаврильевич, милиция лейтенана, 2 №-дээх зона старшай участковой боломуочнайа, үрдүк үөрэхтээх, ис дьыала отделигар 2004 с. үлэлиир, бу дуоһунаска 2005 с. аһаммыт.

2 №-дээх участка-Партизан, Никольской, Искра: участковой суох, вакансия көрдөнөр.

3 №-дээх участка-Хамафатта, 2 Хомуस्ताах:
Кокорев Михаил Михайлович, милиция старшай сержана, орто анал юридической үөрэхтээх, ис дьыала отделигар 2001 с. үлэлиир, бу дуоһунаска 2003 с. аһаммыт.

3 №-ДЭЭХ ЗОНА

1 №-дээх участка-Аппааны, Кыһыл Дэрэбинэ:

Саввинов Прокопий Николаевич, милиция младшай лейтенана, 3 №-дээх зона старшай участковой боломуочнайа, орто анал юридической үөрэхтээх, ис дьыала отделигар 1993 сылтан үлэлиир, бу дуоһунаска 2003 с. аһаммыт.

2 №-дээх участка-Граф Бизэрэгэ, Таастаах, Салбан:

Сивцев Герасим Григорьевич, милиция рядовойа, орто үөрэхтээх, ис дьыала отделигар 2008 сылтан үлэлиир.

4 №-ДЭЭХ ЗОНА

2 №-дээх участка-Хатырык, Маймаа, Түбэ:
Шелковников Валерий Михайлович, милиция старшай прапорщикта, 4 №-дээх зона старшай участковой боломуочнайа, орто үөрэхтээх, ис дьыала отделигар 1992 сылтан үлэлиир, бу дуоһунаска 1993 с. аһаммыт.

1 №-дээх участка-Модут, Бөтүн:

Петрова Ньургуйаана Олеговна, милиция рядовойа, орто анал үөрэхтээх, ЯТЭК ПК «Юриспруденция» идэтин бүтэрбит, СГУ-га үөрэнэ сылдьар, ис дьыала отделигар 2008 сылтан үлэлиир.

3 №-дээх участка-Көбөкөн, Фрунзе, Арбын:
Васильев Владислав Валентинович, милиция старшай сержана, орто анал үөрэхтээх, СХТ «Правовед» идэтин бүтэрбит, ис дьыала отделигар 2008 сылтан үлэлиир.

СУЛУУСПА ТЭРИЛИННЭ

Урукку кэмнэргэ ис дьыала отделигар ППС (патрульно-постовая служба) дьон үлэлиир этэ. Онтон штаты сарбыһыга түбэһэн сабыллыбыта. Быһылгыттан, кулун тутар ыйтан отдели салалтата туруорсуутунан ППС сөргүтүллэн үлэтин саһалаата. Манна 3 сотрудник үлэлиир: старшайынан Нам олохтоһо В. Осипов аһаммыт, уонна 2 киһи атын улуустартан кэлбиттэр. Милиция начальнигынан В.И. Николаевтан «Тоһо кэлиилэри ыһыт?» дьон ыһыппыппар «олохтоохтор элбэх киһини биллэрэр, онон үлэлииллэригэр ыарахан буолуо» диэтэ.

ППС сүрүн сьыалынан буруйу оһоруу тахсыбатын туһунан, уулуссага итирик туруктаах сылдьар, общественной бэрээдэги кэһэр, атын дьонго кутталы үөскэтэр дьону тууу, хомуйуу буолар. Кинилэргэ «бачча киһини туттабыт-аһалабыт» дьон былаан түһэриллэбэт. Кинилэргэ участкавайдар, атын сулууспар көмөлөһөн рейдэлэргэ тахсыахтара. Бу сулууспа Нам селотугар буруйу

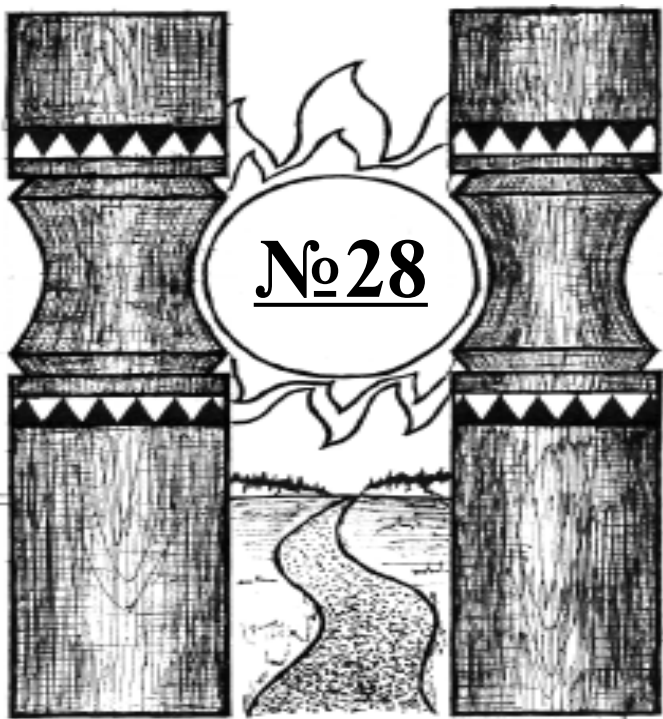
оһорууну утары туһуламмыт буолан село эрэ иһин кэрийиэхтэрэ. Интэриэһинэй дьон, массынната суох, сатыы сылдыахтара.

Патрульной-постовой сулууспа тэриллибитэ көдүүстээһэ тутта биллибит. Ааспыт нэдиэлэбэ 197 киһи тутулан милицияга аһабыллыбыт. Бу иннинээһи күннэргэ 100-кэ эбэтэр онтон аһыах киһи тутулар эбит. Бары да уопуттаах, милицияга өр сыл үлэбэит уолаттар буолан кинилэргэ эрэллэрэ улахан. Бэлэмнэниини барбыт сотрудниктар буолуохтааһын курдук бэстилиэттээх сылдыахтара. Саас уулуссага тахсааччы, буруйу оһороччу элиир. Онон олохтоохтор уугу эмэ көрдөхтөрүнэ-биллэхтэринэ сага тэриллибит сулууспага тыһыахтарын сөп. Күн аайы (нэдиэлэ 2 күнүгөр өрүүлэр) кыһэ 16 чаастан түүн 12 ч. диэри Нам кэрийэн буруйу оһорууну уодьуганнахтара.

**Балаһаны бэлэмнээтэ
В. РЫКУНОВА**

ЫЧЧАТ СОЦИАЛЬНОЙ-ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ ӨЙӨБҮЛҮН КИИНИН 5 СЫЛА

PDF Compressor Free Version
 Нам ыччаттын хаһыат
 иһинээби хаһыата

ЫЛЛЫК

ЫЧЧАККА УЛАХАН
КӨМӨ ОҢОҔУЛЛАР

Биһиги кииммит үлэтин-хамнаһын туһунан киин эппиэттээх үлэһиттэрэ кэпсииллэр.

Кирова Мария Илларионовна, киин сэбиэдиссэй:

— Биһиги улууспутугар ычат социальной-психологической өйөбүлүн киинэ тэрриллэн үлэһиттэрэ кулун тутар 26 күнүгэр биэс сылын туолла. Ычат политикатын министрствотун көбүлээһининэн сэтэ улууска тэриллибит филиаллартан биридэстэрэ буолар.

Ычат киинэ түөрт хайысханан үлэтин тэрийэн ыытар. Ол курдук, методической, социальной-информационнай, психологической, социоклубнай. Методической хайысха сүрүн болгомото практической психологияба, ыччаты кытта үлэ технолологияларга, үөрэхтээһингэ ууруллар. Ону таһынан ычат лидердэригэр бэйэни кытта үлэһиттэригэр, үлэни араас ньыманан тэрийиңгэ семинардар, деловой оонньуулар ыытыллар. Сыл аайы нэһиликтэр лидердэрэ уларыйан иһилэрэ ыарахаттары үөскэтэр. Ычат балаһыанньатын үөрэтии, анализтааһын үлэти тэрриллэр. Ол курдук, билигин анкетирование ыытылла турар. Нэһиликтэни араас арагатын кытта үлэбэ программалар оҥоһуллар.

Социальной-информационнай хайысха киэн далааһынаахтык тэрриллэр. Бастаан «Энгиэли» хаһыакка «Уйулба эйгэтэ» диэн рубрика аһыллан ыччакка аналлаах кэжкэ ыстатыйалар тахсыбыттара. Ычат социальной-психологической балаһыанньатын анализтааһын түмүктэрэ, «Билигин ычат тугу интэриэһиргиири?», «Олобум бэйэм илии-бэр», «Күүстээх санаа», «Юрист эппиэттир». 2005 сылтан «Энгиэлигэ» сыһыарыы быһыытынан «Ыллык» диэн ычат хаһыата ыйга биридэ бэчээттэнэн тахсар буоллубта. Бу хаһыат ис хоһоонун сүрүннээччилэринэн киин үлэһиттэрэ буолаллар. Ыччакка аналлаах «Тобул» биэри кэммитэн-кэммигэр тахсар. «Күн айыы киһитэ», «Айыы суолунан айан», «Бэйэни салайыныи кистэлэнэ» диэн биэриллэр сизэр-майгы, кэрэбэ тардыһыы, нуруот быһыытынан туркутаах буолуу өйдөбүллэрин биэрлэр.

Инникитин өссө диригэтэн ычат хас биридди арагатын кытта үлэһиттэр. Онон сибээстэн Киин специалистара методической өттүнэн үөрэхтээһин бараллар. Материальной базаны бөбөрүтүүгэ өссө да быһаарылла илик боппуроустар бааллар. Ол курдук, психологической консультация кабинета оҥоһуллунна. Манна консультацияба кэлбит киһи уоскуйан, көмө ылан барарыгар бу кабинет көстүүтэ, миэбэлэ, дизайн улахан оруолу оонньуулар. Түгэнинэн туһунан биһиги үлэбитигэр көмө-тирэх буолар салайааччыларбытыгар: улуус баһылыгар Альберт Иннокентьевич Ильингэ, улуус баһылыгы 1-кы солбуяаччы Николай Владимирович Слепцова, ычат отделын сүрүннүүр специалистыгар Мария Иннокентьевна Саввинова баар махталбытын тиэрдэбит.

Попова Варвара Николаевна, киин педагог-психолога:

— Психологтарга эдэр дьон идэни талыыга, специалист быһыытынан адаптация барыыга, уйулба эчэйиитин чөлүгэр түһэриигэ, ис кыабы сөпкө туһаныыга, эдэр ыал сыһыаныгар, оҕону иити боппуроустарыгар, бэйэни салайыныыга-дыһаныыга консультациялары, трениннэри, бэсидэлэри аабыллар. Сайынгы кэмгэ лаабырдарга оҕолорго анаан тулалыыр дьону кытта сөпкө алтыһыыга психологической дьарыктар ыытыллыбыттара.

Социоклубнай хайысха биер ураты хайысха буолар. Бастаан үлэһиттэр сабана интэриэһинэй көрсүһүүлэр, КВН-ы сэнээрээччилэр, добровольцтар кулууптара аһыллан үлэһиттэр сылдыбыттара. Билигин ычат интэриэстэринэн общественнойнн түмсүүлэри тэрийиңгэ үлэһиттэр. Бу түмсүүлэр эдэр киһи активноһын, общественнойнн интэриэһин үрдэтигэ хайысхаланаллар. Үлэти суох ыччаты биердиһэн дьон, тэрлэллэр сакаастарынан үлэни хааччылабыт. Ону таһынан, ычат интэриэһиргиир темаларыгар ток-шоулары тэрийбит. Нэһиликтэринэн сылдан психологической көмө оҕоробут.

Элбэх киһи биһиги программаларбытын аастылар. Улуустаабы ычат отделын салайааччыта Саввинова Мария Иннокентьевна кытта кыска ситимнээхтик үлэлибит.

Кэпсэттэ Т. НОВГОРОВА,
 ычат социальной-психологической киинин үлэһитэ

О НАШЕЙ РАБОТЕ

Намский филиал ГУ «Центр социально-психологической поддержки молодежи» начал свою работу 26 марта 2004 г. Идею министерства по молодежной политике о создании филиала в Намском улусе активно поддержали администрация МО «Намский улус» в лице главы Коржанина Д.П., Атласовой У.П. - начальника управления по семейной и молодежной политике, специалиста отдела по молодежной политике Кутукова В.В.

Целью работы филиала является воспитание психологической культуры в молодежном социуме для формирования социально необходимых личностных качеств. Мы работаем не только с молодежью, но и с ее окружением (педагоги, психологи, родители, руководители различных предприятий).

С 2004 года по 2009 год выиграли три гранта министерства по молодежной политике: «Лучший информационный проект» - выпуск молодежной газеты «Ыллык» (2005 г.), «Долина Энгиэли» - патриотическое воспитание молодежи (2008 г.), «Думай и выбирай» - профилактика наркомании (2008 г.), были выпущены телепередачи для молодежи «Тобул» (2005 г.), «Пять идей» (2006 г.). Для нас очень важно создать систему комплексного информирования молодежи по широкому спектру проблемных вопросов. Мы рассматриваем формирование культуры потребления информации одним из видов социальной поддержки. Каждый год проводится анкетирование по социальному положению молодежи.

Дьярыктаах буолуу сулууспатыгар 2008 сылга «Административный регламент» диэн санга ирдэбиллэр кирибиттэр. Ол ирдэбиллэр сулууса бары хайысхаларыгар барытыгар киридилэр. Үлэ көрдөөн учуокка турар дьоннор туох докумуону хомуйарлар ирдэбиллэр аһыйаата. Ирдэнэр докумуоннарга кирирэллэр:

1. Паспорт.
2. Трудовой книжкэ.
3. Трудовой книжкэ копията (сруктаах страница барыта).
4. Дьиэ кэргэн туһунан справка (опорор сири ирдэмэттэр).
5. Предпринимательствонан дьярыктаах диэн справка (налоговай инспекциятан).
6. Үлэһиттэр дьоннортон хамнас туһунан справка.
7. Үөрэх туһунан докумуон (диплом, аттестат).
8. Сберкинижкэ.
9. Пенсионнай страховой сибидиэтистикэ.
10. ИНН.

Бу ааттаммыт докумуоннар хайалара эмит итэбэс буоллабына, клиент кыйан учуокка турбат. Урут ирдэнэр оҕо төрөөбүт сибидиэтистикэ бэтэ, ФЛГ түмүгэ, бааһынай хаһааыстыбаба үлэһиттэр туһунан справка аны ирдэмэттэр. Дьярыктаах буолуу киинин кытта дуогабар быһыытынан учуокка турар дьоннору үлэһиттэр тэрлэллэр бу дьонноро хайаан да хамнас төлүөхтээхтэр. Маны таһынан 2009 сыл тохсунньуттан пособие аабыытыгар «По собственному желанию» бирикээһинэн уурайбыт дьонноро ирдэнэр үлэ ыстааһа баар буоллабына, пособие хамнастан аабыллыан сөп.

За период работы филиала были заключены договора с различными учреждениями, школами по сотрудничеству. Была улучшена материально-техническая база филиала. Проведена большая информационная работа о деятельности филиала. Основные наши партнеры: отдел по молодежной политике, ЗАГС, центр занятости, библиотека, КДН, улусное управление образования. Принимаем участие в проведении и организации

услугных мероприятий, семинаров. Организованы выезды во все наслега улуса по услугам филиала.

Мы работаем по следующим направлениям: организационная - работа по благоустройству помещения, работа по материально-техническому обеспечению, финансовая работа, обеспечение средствами, работа по подбору кадров, работа с управленцами, работа с документацией, участие в мероприятиях улуса. Методическое направление - работа с лидерами молодежи, участие и проведение методических семинаров, самообразование, обучение на курсах, разработка проектов по грантам министерства молодежи РС (Я), разработка социально-психологических тренингов, лекториев-бесед, занятий, работа над методическими пособиями, составление анализа социально-психологического положения молодежи, методические консультации.

Социально-информационное направление - выпуск улусной молодежной газеты «Ыллык», выпуск телепередачи «Тобул», выходы в СМИ, выпуск постоянной рубрики «Уйулба эйгэтэ», выпуск просветительских брошюр. Социоклубное направление - работа с лидерами молодежи наслегов улуса, создание НКО молодежи, проведение различных ток-шоу, акций, мероприятий, деловые игры для молодежи, обеспечение безработной молодежи разовыми работами, работа по программе «Дворовый вожакий».

Психологическое направление - работа с лидерами молодежи наслегов улуса, создание НКО молодежи, проведение различных ток-шоу, акций, мероприятий, деловые игры для молодежи, обеспечение безработной молодежи разовыми работами, работа по программе «Дворовый вожакий».

4. Социально - психологические тренинги и лекторий-беседы: «Эффективное общение», «Подготовка к экзаменам», «Взаимодействие педагога с родителями», «Родительское отношение с детьми», «Я иду в школу», «Я и конфликт», «Я и стресс», «Ищу работу», «Профилактика ПАВ», «Личностный рост», «Молодые семьи», «Счастье быть мамой», «Сценарий рождения-сценарий жизни», «Протяни мне руку» и многое другое.

Нашему филиалу исполнилось только и уже пять лет. За этот период времени деятельность филиала расширилась, углубилась. Хочется отметить словами благодарности тех людей, которые проработали с нами, и работали с самого начала открытия филиала и внесли свой вклад. Это Атласова Ульяна Павловна, Кутуков Вадим Валерьевич, Степанова Татьяна Николаевна - заведующая, Заболоцкая Сардана Михайловна - педагог - психолог, Бочкарев Андрей Виссарионович, Саввинова Мария Иннокентьевна, Протодакьянова Саргылана Николаевна - специалисты по работе с молодежью, и все те люди, с которыми свел счастливый случай встретиться, пообщаться.

В данное время огромную поддержку и понимание оказывают 1 заместитель главы МО «Намский улус» Слепцов Н.В., глава МО «Намский улус» Ильин А.И.

М. КИРОВА,
 заведующая филиалом

ЫЧЧАТ ДЬАРЫКТААХ
БУОЛУОХТААХ

Пособие ыйга 2-тэ аабыллар, ыйга 2-тэ регистрацияны барбыт эрэ дьонноро. Анаммыт күнгэ регистрацияны көтүпүүт дьонно пособие аабыллыбат. 2009 сылтан пособие саамай алын кээмэйэ 90 солкуобайынан үрдэтэ, ол эбэтэр 1190 солкуобайга тэнэстэ. Оттон саамай үрдүк кээмэйэ 6800 солкуобайга тийидэ. Пособие үрдүк кээмэйинэн «сокращение» диэн бирикээһинэн үлэтэн уурайбыт дьонноро ананар, хамнастарын кээмэйэ онно эппиэттири буоллабына.

Дьярыктаах буолуу киинэ идэтэ суох, эбэтэр идэлэрин уларытыан бабарар дьоннору кылгас болдохтоох курстарга үөрэхтэрин төлөбүрүн уйунан туран үөрэттэрэр. Маныаха Намнаабы «Эрэл» үөрэтэр киингэ - иистэннэг, парикмахер, ЭВМ оператора, түлүк таһаарыгыгар, атах таһаарыгыгар, няняба, штука-тур-малар идэлэригэр. Граф Бизрэгнээби профессиональная лицейгэ - «В», «С» категорияба суоппар идэтигэр уонна «электросварщик» идэтигэр үөрэттибит. Дьокуускай куоракка - ОдькХ министриэстибэтин үөрэтэр комбинатыгар - «машинист котельной», хайа промышленноһыгар кадрдары бэлэмниир киингэ - «Бе-

лаз» массыына суоппарыгар, «машинист бульдозера», «проходчик» уонна «горнорабочий» диэн идэлэргэ; торгово-экономической колледжкоповар, «1 С бухгалтерия» уонна бухгалтер идэлэригэр үөрэтти былааннанар. Маны таһынан «Основы предпринимательства», «Бизнес на селе», «Технология выращивания картофеля и овощей» диэн 3-түү күннээх курстар тэрлэллэр.

Уопсайа 2009 сылга 155 киһи дьярыктаах буолуу киинин нөҕүө үөрэнибэ. Улууска үлэ рыногын балаһыанньатын чэпчэтэр иннитэн дьярыктаах буолуу сулуспата тэрлэллэри кытта дуогабар быһыытынан общественнойнн үлэһиттэр, социальной харысхалга ордук наадыар дьоннору кылгас болдохтоох үлэһиттэр киллэриигэ, сокуоннай саастарын ситэ илик оҕолор сайынгы сыһаналларыгар төлөбүрдээх үлэһит кытталларыгар араас өрүттээх үлэһиттэр. Бу хайысхаларга биһиги кытта үлэһиттэр баалаах дьон кээн билсэригиттэр ынырабыт.

Е.Г. ЗАХАРОВА, дьярыктаах
 буолуу киинин сүрүннүүр
 специалиһа

Боппуроустаргытын, этиилэргитин, матырыйаалларыгытын маньык аадырыска күүтэбит:

Нам с., Степан Платонов уулуссата 17, Тел: 42-4-03.
 «Ыллык» хаһыаты бэлэмнээтэ: Новгорова Т.С.
 Хаһыаты таган оҕордо: Брызгалов А.Д.
 «Энгиэли» хаһыаттан эппиэттээх: Реева И.С.

Балаһаны редакция, «Ленские зори» ХЭО, булчуттар уонна балыксыттар улуустаагы обществолара тэрийэн таһаараллар

1960-с сылларга Верхоян-кай Энэттигэр учууталынан аһаан тийибитим. Энэ дьин Усуйааны кытта быһсаһа сытар, кус-хаас бэркэ табар, балыгынан, булдунан баай сир этэ. Оччолорго Энэбэ мотуордаах оҕочо суоҕа, бары эһин араас үчүгэй оҕоһуулаах тыллардаах этилэр. Ол курдук аар-саарга аатырбыт ийэ олонхоһут Чайка Даайа (Томская Д.А.) биэр кийилээх сыдамы тыһын өрүһү өрө-таһнары сылдьан балыктырынын өйдүүбүн.

мов икки атаһынан тыһыла тэбинэ түстэ да кытаран турар оһоххо икки уллунаһын сыһыаран мэкитиэттигэр сырылатан ылла. «Абытааи!» диэбитинэн оһоро түһээт атыгар сытар директорун Илларион Николаевич үрдүгэр суулан түһэр. Онуоха кийитэ «мин үрдүбэр сыттаххына атаһын үтүөрү дуо?» диэн барыбытын күллэрдэ.

Ол икки ардыгар дурдаа хаалбыт Гурьев: «Хаастар кэллилэр, икки хааһы араанһа гы-

ЭНЭБЭ, ХААС БУЛДУГАР

Иккис сылбар үлэлии тийэрбэр кытгыгас кустуур учууталларым «Стрела» диэн мотуор атылаһан миһин, механизагор кийини, моториһынан анаатылар. Дьэ, саҥа, кимиэхэ да суох мотуордаах дьон үөрүүкөтүү, тэрийин бөҕө. Төһө да мотуорбут баара эрэ биэс ат күүстээх буоллар икки-үс көстөөх Бытантай төрдүгэр тийэ мас тыһылаах балыксыттары масты аһаан элээрдэр курдук этибит.

Биэр саас бөһүөлөктөн 12 биэрэстэлээх Быйыттаах диэн Дьааны өрүс арыһыгыр балаакка туруорунан, иирэ талах төбөлөрүн холбуу баайталаан дурда оностон урут-уруккуттан учууталлар анал сирдэригэр хаасты сытабыт. 40-ча мончуугу эрдэ куулуан тиктэн кэлбипитин хаас курдук кыраскалаан, иһигэр от симэн, үстүү кыһыл талаһы ачаахтыы байан атаһ онорон дурдабытыттан отучча хаамы сиргэ хаарга, кумаха батыры анһан олордутаалаан кэбиһитбит.

Дурдаа үстүү буолан сарсыарда 8-тан киһэ 8-ка диэри уочаратынан олоробут, балааккабыт мантан балтараа биэрэстэ, онон биір дэ эмэ быһскарыкка баран аһаан кэлэбит. Бу түүн хаас биллибэтэ, дэби тоннубут, чункуйдубут. Мигалкиммыт арыһыны эргийэн балааккаҕа барда, ол олордохтутуна биір кус кэлэн түспүтүн ытан ыһлым, түүтүн үргээн баран балааккаҕа буһара бардым.

Бу сарсыарда балааккаҕа кийи тобус-толору этэ, субуота киһэ хонтуора тойотторо хаасты кэлбиттэр. Мигалкимным миэстэ суох буолан балаакка сис маһыттан икки иллигиттэн тутууан өтөр-өтөр дьон үрдүгэр суулла-суулла угуяа турара. Мин тимир оһох оттон куспун буһара уурдум, оһох тигинэччи умайан балаакка иһэ бул курдук сыллыда. Математик Ефи-

нан баран булбатым», — диэн тилигирээн киірэн кэлэр. Кийи киһи ыксаан-бохсоон оһох үрдүттэн итии миһин ылан иһэн Баһылай оһоххо буһарыт атаһын үрдүгэр дьалкыс гыннарар. Киһибит, бэйэтэ да буорайан сытар киһи, оһох да иэдэйдэ. Ону аһынан мыһылаа силли-силли киһим уллунаһын сото турдум. Оттон дьонум күлбүттэригэр өйдөөн көрбүтүм силли бүтэн силлээбэккэ мыһылань салы-салы сото турар эбиһпин. Киһим атаҕа саары курдук хап-хара, киһис-кирдэх эбит.

Дьэлиирбитигэр киһибит уллунаҕа сиикэй баас буолан үктэтэр кыраа суох, куулуан наһыылка онорон, түөртүү буолан олбу-солбу санныбытыгар сүгэн көстөн ордук сиргэ ууну-хаары оймоон нэһиллэ кэллибит. Бөһүөлөккэ киірэн баран киһибит: «Сүрэ бэрт буолуо», — диэбитигэр түһэрэн, икки холуттан санныбытыгар иилэн олбуорун ааныгар аҕаллыбит. Онуоха түннүгүн көрө олоробут кэргэнэ Ульяна Семеновна киһитин дьэ билэн айманан ыстанан таһсан: «Баһылайбын сиэбиккит, саара дэгнээбиккит», — дии-дии ыһы-хаһы түһэрдэ. Гурьев биһигини иккиэн төрүт тардыас дьону сангардыбата, кыра саҕалаах Илларион кигинэйэрин, Сибириков сибиһинэйэрин истэ да барбата, улахан тойоттор — партком секретара Стручков, совхоз директора Аммосов да быһаарылыла ахсарылыбата. Мигалкиннаах Дьарааһын айахтарын да аппатылар, арай бэйэтин Баһылай: «Саанан ыһпатылар, атаһын бэйэм уокка буһардым», — диэн бааһынаабытыгар биір дэ ах барда.

Арыһыга хаалларбыт булпун, 115 хааһы, сарсыныгар баран аҕалыһпым.

С. КОЛЕСОВ,
тыһыл ветерана.

Үөлээннээҕим Сырыап Макаар хаһыаптыгыр тыатаабы алдырхайы онорбутун туһунан таһаартарда. Энэ кыһыллартан улаҕа адырҕа буоларын дьонго биллэрбитин иһин Макаарга махтал буолуохтун. Бу кыһылы оҕо киһигэр, мультиктарга киһи итэҕэйиэн эрэ курдук сүрдээх аһыныгас, сытыары-сымнаһас, көнөрүк гына көрдөрөллөр. Онугайын дьинэр киір дэххэ адырғалартан улаханнара уонна ордук күүстээхтэрэ буолар.

Онтон Макаар суруйбут быһылаана дьонтон дьонго кэпсэнэн балайда улларыбыта сэрэйиллэр. Бу 1962 сыллаахха Томпо оройуонун Байаҕантай нэһилиэгэр (Аппааны олохтоого Виктор Гаврильевич Кутяркин дойдута) буолбута, күһүн хаар түһэ илигинэ. Бөһүөлөк үс сиргэ бытанан сытар: Илин Бас, Томтор уонна Бүөр диэн. Оскуолаара Томторго баар. Манна Бүөртөн сылдьар 7-с кылааска үөрэнэр Мыйыллаан Атаров оскуолаттан төннөн иһэн тыаҕа иппити туһахтарын көрө эбит. Биір киһэ дьэитигэр кэлбэтэх. Аны Илин Бастан Алексей Иванович Сыромятников диэн оронһор чуғас куобахтыы барбыт, эмиз эргилибэтэх. Сарсыныгар муннахтара буолуо диэн Ефимов булчут оронһоруна дьаһайтаран оскуола оҕолорун тыаны тараппыттар.

Биір уол ычыгы эргийэн эрдэинэ үрдүгэр эһэ саба түһөн охторбут уонна хадьырийытынан барбыт. Хата уол өйүн сүтэрбэтэх, «миһигин өлөртөрүмэ» диэн таһараттан көрдөспүт. Өс киірбэх кыһыл баран хаалбыт. Уолу суохтаан эмиз бу ычыкка кэлбиттэригэр адырҕа кыһыл сирдэит Ефимов оронһорго түһэн эрдэинэ тутуу ылдыһаан икки уостаах дорууп саанан ыһпым. Оронһор куйахатын саралы тараат тыатаабы ыккыйга ыстаммыт. Эмсэҕэлээбит дьону Дьокуускайга илдьибиттэр, уол этигэр 56 баастаах уонна мунна суох үһү. Кэлин иккиэн үтүөрбүттэр.

Ити кэһнэ 20-чэ булчуту хомуйан ити тыаны кэрийтэрибиттэр. Адырҕаны уолу уонна оронһору суорума суоллаабыт ычыгыттан булан өлөрбүттэр. 7-кэ үөрэнэр Мыйыллаантан төбөтүн эрэ ордорбут, онтон куобахтыы барбыт Өлөксөйтөн күн этин сиэбит. Ол иһин төт буолан уонна сэймэгиттэн

көҥөөн балыһаҕа киірбит дьону тыһыннарын быспатах эбит. Ити эһини сүгэн көрбүттэрэ этэ барыта үөн үһү, ону умаппыттар. Ити күһүн булчуттар биригээдэ тэрийэн ойуур уотуттан күрэнэн мэнээктээбит уонна сотууннаабыт (дюдэх буолан арҕахтамматах) 50-ча эһини өлөрбүттэр.

Былыр тайҕа адырҕатыттан куттаммакка тайыыга (булка туттуллар үһүү көрүгө) түһэрэн бултууллар эбит. Модут алаһыгар олохтоох, миэхэ ийэбинэн эһэм Күүлэйеп Уйбаан Ыстапаанабыс-Төскөйө Уйбаан итинник ньыманан элбэх эһини өлөрбүтүн туһунан кэпсильлэрэ. Биір дэ эһэм ханнык эрэ Өлөксөй (хос аатын умнубуппун) диэн ньаамырҕаан саһараар

илик кыһыл суккуур маһы арҕах бөүгүн иһирдье тардан ылар, төттөрү анһары сатаабат. Таһыстарына утары тутар киһиэхэ үрдүгэр түһэр, онуоха булчут тайыытын уһугун чопчу эһэ сүрээфэр тутан биэрээт аһаран туора хаптас гынан биэрэр. Энэ ыстаммыт күһүгэр тайыыга баттары хойустанан саһан курдук сиргэ суулан түһэр. Сыһа тутунуу өлөргө тиэрдийэн сөп.

Бу сырыһыга утуйбакка кэтэһэ сыһыт эһэ арҕах айагар чуһаһааттарын кытта ойон таһсан Уйбаан үрдүгэр түспүт. Өлөксөй саатынан ыһпакка: «Уйбаан, бэйэҕин бэйэн билин, мин бэйэбин бэйэм билиним», — дии-диди төттөрү сүүрө турбут. Эһэм ол адырҕаны быһаһынан өлөрбүт, аһаан киһэ үтээнигэр кэлбитэ киһитэ чэй да өрбөккө орунугар кэтэх тардыс-тан баран сытар үһү. Уйбааны эһэ баттаатаҕа диэбитэ буолуо. Эһэ этин буһаран, хо-

ТЫАТААБЫ

торон баран: «Хайа Өлөксөй, сымнаһас эт сиэбэкин дуо?» — диэбитигэр киһитэ: «Бэрсэр буоллаххына сиэмнэн», — хоруйдаабыт. Кыбыстан буоллаҕа буолуо, сарсыныгар тыас хомуммут.

Элбэх эһини өлөрөү булчуту төгүрүк, түмүк аһсааныгар түбэһиннэрэн адырҕа булчуту бэйэтин бултаһар, иэстэһэр үһү. Эһэм Уйбаан биір дэ сортох уолунаан (аата эмиз Уйбаан, сарийэ бастагы хомуурга барыта, эргилибэтэҕэ) саас салыы баран истахтэрийэ саһа сытар эһэ саба түспүт. Хата, онуоха уола уолуйбакка тута туссаппакан ытан өлөрбүт. Мин оскуолаҕа үөрэнэ иликпинэ эһэм ааһа кыстыыр, сайылыыр этим да эһэ өлөрбүтүн өйдөөбөспүн. Тайаһы, бөрөнү элбэи өлөрө. Аатырбыт Төлөн уонна Көгүппэт диэн ыттарынан биір саас саһыл бөһүү туттарыта, оччолорго саһыл мэнээгэ буолан буоллаҕа. Адырҕа тыатаабы сойуолаһарыттан саллан уонна кырдын эһини бултаһарын быраһыпта буолуо. Төһө да буолтун иһин эһэ ыстанан саба түһэрин сыһа туттубакка, сүрээфэр чопчу түбэһэр гына тайыыны тутан биэрээт аһаран хаптас гынаат эһэ кэһнигэр баар буола охсуу бэйэни кыанартан уонна харса суох буолууттан таһсар, биір бэйэм олус саллабын. Энэбиттэн «куттаммаккын дуо?» диэн ыйыттаһарына: «Булт буоллаҕа, тоҕо куттанамый», — диірэ үһү.

Дьарааһын МААРКА,
Аптааны

МУҢХАЛААҤЫН — ТӨРҮТ ДЬАРЫКПЫТ

Саха омук үйэттэн үйэҕэ илдьэ кэлбит дьарыктарыттан биір дэстэрэ балыктааһын буолар. Балык былдьыгыттан сүрүн аһылык буоларынан мунхалааһынна араас ньыма, үөрүйэх наада. Мунха сэбэ-сэбиргэлэ туттарга тупсаҕай, анһыны сытыта, хотуулааҕа наада.

Собо улахана, 3 кг 200 г, Бүлүүгэ 1890 с. Бовуда эбээ бултаммыт. Сэрий сылларыгар Үдэйтэн тэрийлэн 1942 с. күһүн Саһаарга барбыт артыал 400 куул собону сэрий фондатыгар туттарбыта биллэр. 1945 с. Үрүн Күүлэҕэ мунхалааһын түмүгүнэн 202 т 7 цн собону государствоҕа туттарбыттар. Онтон биір дэ түһэн ыһыга 1984 с. кулун тутар 23 к. Үрүн Күүлэҕэ Егор Колмогоров мунхатыгар 26 т балык кэлэн фактура быһыытыннан райпоҕа туттарылыбыт.

Күһүнү, сааскы муус анһынан мунхалааһын дээр, эрчимнээх дьон күөн көрсүһүүлэрэ, мунхаҕа күрэхтэһии арааһа хатыһылаахтык барар. Күөгэйэр күһнэригэр сылдьар уолаттар сааскы мууһу (80-150 см халыһнаах) төһө түргэһиктээһэр, үтүмэҕи иннигэһэ суох сыдыамнык ыһтарга, дэҕиэ маһынан сыһысала суох үтүмэҕи

тутарга илин-кэлин түсүһүү бөҕө буолар. Байанай мүчүк гынан балык кэллэһинэ сорохтор балыгы баһыыга тэгнээхтэрийн булбаттар.

Мунханьы түһэриэх иннинэ эбэ иччититтэн сиэр-туом толоруллан, алҕаһын, көрдөһүү оһоһуулар, арыһылаах алаадыһан айах туталлар. Эбэ мууһугар сылдьан айдаан-куйдаан, үөхсүү, солдуута суох буолуу көңүллэммит. Күүл уугун, отуорун билэр киһи туона үктүүр, онон мунха үлэтэ саһаланар. Мунха дьону угуйар, тардар, бултааһын биір умсулданнаах көрүгэ буолар.

Биһиги оскуолабыт оҕолоро бу дьарыкка кыттыбыттар балайда буолла. Кыра кыластан саһалаан өрүү күһүнү-сааскы мунхаҕа үгэс оҕолор сылдьаллар, ол иһигэр Соловьев Филипп былдьыһын Охотобщество чилиэнэ буолла, Новгородов Дыһын, Ощепков Данил, Охлопков Вая, Сивцевтэр, Николаевтар о.д.а. Оскуолабыт Дьокуускай куорат саһа гимназиятын кытта шефтэһэн биригэр мунхалаабыттар икки сыл буолла. Быйыл оҕолорбут хайы-саһ сатыллар ахтык тутталлара-хапталлара былы-

рыһынныга холоотоххо атын көстүү.

Оҕолорбут сааскы куйуур күрээфэр таһаарылаахтык кытталлар. Ол курдук Сидоров Яша 2005 с. куйуур бастагы республикатаағы күрээфэр икки миэстэни, оттон Уус-Алданна икки республикатаағы күрэххэ Муксунов Гая икки миэстэни икки көрүгнэ ылан икки мэтээллээх кэлбитэ. Муус анһыытыгар улуус күрээфэр Дьячковскай Алеша, Николаев Алик, Николаев Айтал, Сидоров Яша, Муксунов Гая араас сылларга призердар, чемпионнар.

«ЭХО» туристическай программаланан сааскы күөгүлээһингэ улууска 2006 с. бастагы миэстэни, 2007 с. икки миэстэни биһиги оҕолорбут ылыгытара. Манна костеру оттуу, балык миһини буһарыы, мууһу буурунан түргэһик тэһин уонна суула турар кумах хайаны штурмалааһын көрүгнэрэ киірбиттэрэ.

Онон мунхалааһын, күөгүлээһин, куйуурдааһын булт эрэ буолбакка, спорт биір сонун көрүгэ буола кубулуйда. Онуоха оҕолору сыһыаран, актыбынайдык кытыһаран, өбүгэлэрибит дьарыктарыгар угуйуодун диэн бары төрөппүттэри, педагогтары ыһырабын.

Федор НОВГОРОДОВ
1 Хомустаах

Распоряжение

18.03.2009 N 265-р

О ЗАПРЕТЕ ПРОЕЗДА АВТОТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ ЧЕРЕЗ РЕКУ ЛЕНА ПО ЛЕДОВОЙ ПЕРЕПРАВЕ С. МАЙМАГА — С. ХАРЫЯЛАХ

На основании приказа главы улуса от 25.11.2008 г. N 1254-р «О комиссии по открытию и закрытию автомобильных и автозимников по ледовым переправам с. Намцы — с. Харыялах, с. Намцы — с. Хатас, распоряжаюсь:

1. Запретить проезд автотранспортных средств через реку Лена по ледовой переправе с. Маймага — с. Харыялах с 18 марта 2009 г.

2. Главе МО «Кобяконский наслег» (Ноговицын К.Н.), ОАО «Намавтодор» (Федоров А.С.) установить соответствующие знаки на местах.

3. Намской инспекции ГИМС ГУ МЧС России по РС(Я) (Мохначевский В.Н.) установить постоянный контроль за соблюдением настоящего распоряжения.

4. Редакция улусной газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.), Намскому филиалу «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.) довести данное распоряжение через СМИ до населения.

5. Контроль за исполнением данного распоряжения возлагаю на заместителя главы по строительству и промышленности Гуляева Г.В.

Глава улуса А. ИЛЬИН

Распоряжение

19.03.2009 N 282-р

О ЗАПРЕТЕ ДВИЖЕНИЯ АВТОТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ ПО ЖЕЛЕЗОБЕТОННОМУ МОСТУ ЧЕРЕЗ РЕЧКУ «КЭНКЭМЭ»

На основании акта осмотра Ж/Б моста от 18 марта 2009 г. и с аварийным состоянием сопряжения из деревянной конструкции к железобетонному мосту через речку Кэнкэмэ, распоряжаюсь:

1. С 19 марта 2009 г. запретить любое передвижение по железобетонному мосту через речку Кэнкэмэ до особого распоряжения.

2. ОАО «Намавтодор» (Федоров А.С.) установить соответствующие знаки на местах.

3. Руководителям улусной газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.), Намского филиала «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.) опубликовать настоящее распоряжение в СМИ.

4. Контроль за исполнением данного распоряжения возложить на заместителя главы по строительству и промышленности Гуляева Г.В.

Глава улуса А. ИЛЬИН

Распоряжение

16 марта 2009 г. N 13

О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В РАСПОРЯЖЕНИЕ N 101 от 05.12.09 г.

На основании письма ГКЦ-РЭК РС(Я) N 04-437 от 27.02.09 г., РАСПОРЯЖАЮСЬ:

1. Внести следующие изменения в распоряжение N 101 от 05.12.09 г. «Об установлении рекомендуемого размера платы граждан за жилое помещение на 2009 год по Едейскому наслегу»:

1.1. Название распоряжения заменить следующим образом: «Об установлении размера платы граждан за жилое помещение на 2009 год по Едейскому наслегу».

2. Настоящее распоряжение опубликовать в средствах массовой информации.

3. Контроль исполнения настоящего распоряжения возложить на главного специалиста по экономике Соловьеву Н.Ю.

Глава МО «Едейский наслег» С.В. ЯДРЕЕВ

ООО «Ленские зори»

В связи с годом молодежи и пропаганды здорового образа жизни и бережного отношения к родной природе, организует 11 апреля 2009 г. на участке «Песчаная гора» реки Лена, мероприятие для охотников-любителей под названием «Ленские зори-2009»

ПРОГРАММА

1. Место проведения: участок «Песчаная гора» реки Лена на правом берегу через п. Графский Берег.

2. Время проведения: 11 апреля 2009 г.

* 11 часов — открытие мероприятия

* Подведение итогов статей охотничьей рубрики «Үүтээн үһүэйэннэрэ» улусной газеты «Энсиэли».

3. Массовые спортивные мероприятия:

* Командная эстафета — в 4 этапа

1. Биатлон (бег 50 м, стрельба из пневматики до попадания в мишени — все участники попеременно)

2. Полоса препятствий

3. Перенос «добычи» (2 человека переносят одного на шесте с привязанными руками и ногами на расст. 50 м)

4. Подъем на гору (всеи командой — засчитывается по последнему)

Команды должны иметь — пневм. винтовки (российского производства), рюкзаки, веревки.

* По перетягиванию каната (общеконандное, по 6 человек)

* Скоростной подъем на песчаную гору (среди детей, взрослых)

* Сбор с каждого участника соревнований — 100 руб.

Также вас ждут:

* Катание на снегоходах «Буран»

* Катание на лошадях

* Тир (пневм.)

* Каток для катания на коньках (коньки с собой)

* Подледная рыбалка (проводится продажа рыболовных снастей для подледной рыбалки)

* Атракцион

* Горка

Победителей ждут грамоты, ценные призы. Приглашаем принять самое активное участие, отдохнуть, пообщаться с природой.

Вход платный — по 100 руб. По входному билету разыгрываются специальные призы. Собранные деньги будут использованы для призового фонда и организационных мероприятий. Принимаются заявки на торговые места.

Конт. тел. 89243674164, 89243690272

ООО «Ленские зори»

В связи с годом молодежи и пропаганды здорового образа жизни и бережного отношения к родной природе, организует 4 апреля 2009 г. на участке «Песчаная гора» реки Лена, активный отдых на природе под названием «Ленские зори-2009»

ПРОГРАММА

1. Место проведения: участок «Песчаная гора» реки Лена на правом берегу через п. Графский Берег.

2. Время проведения: 04 апреля 2009 г.

* 06 часов утра до 11 часов утра соревнование по подледной рыбалке (организатор — Федерация рыболовного спорта)

* 11 часов — открытие мероприятия.

3. Проведение конкурсов и подведение итогов:

* По изготовлению снежных фигур

4. Массовые спортивные мероприятия:

* Абсолютное первенство по долблению лунок пешней на призы ветерана войны Гуляева Петра Даниловича (2 лунки до наполнения водой без шаблона)

* По перетягиванию каната (общеконандное, по 6 человек)

* Скоростной подъем на песчаную гору (среди детей, взрослых)

* Сбор для участников соревнований — 50 руб.

5. Также вас ждут:

* Катание на снегоходах «Буран»

* Катание на лошадях

* Тир (пневм.)

* Каток для катания на коньках (коньки с собой)

* Подледная рыбалка (проводится продажа рыболовных снастей для подледной рыбалки)

* Атракцион

* Горка

Победителей ждут грамоты, ценные призы. Приглашаем принять самое активное участие, отдохнуть, пообщаться с природой.

Вход платный — по 100 руб. По входному билету разыгрываются специальные призы. Собранные деньги будут использованы для призового фонда и организационных мероприятий. Принимаются заявки на торговые места.

Конт. тел. 89243674164, 89243690272

УЛУУС ОЛОХТООХТОРУГАҔЫН ҔЫҔЫРЫ!

Кулун тутар 24 күнүгэр II Хомуस्ताаха дьон өлүүлээх баһаар буолбутунан улуус олохтоохторун көмө онороргутугар көрдөһөбүт. Көмөбүтүн манньк счекка угуоххутун сөп: Додолнительный офис 8608/067

с. Намцы 42307810676190011502/48

Филиал N 5040 Намского отделения с. Намцы

Максимова Екатерина Ивановна 18.02.1951 года рождения II Хомустаахский наслег Намского района Якутской АССР

Паспортные данные 9801 351406

Выдан Намским ОВД 29.03.2002 года.

Уу харчынан биэриэхтэрин баҕалаахтар тыа хаһаайыстыбатын управленийыгар Жиркова Мария Васильевнага аҕалан туттарабыт.

Улуустаагы тыа хаһаайыстыбатын управлениета

Администрация МО «Ленский наслег» приглашает на работу главного специалиста по делопроизводству, до выхода основного работника.

Требования:

1. Высшее или среднее профессиональное образование.

2. Стаж работы по специальности не менее 3 лет.

Резюме предоставлять по адресу: с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 28, в администрацию МО «Ленский наслег» (секретарю) до 3 апреля 2009 г.

Магазин «Байылыат» реализует: запчасти МТЗ, «Синтай», ДВП, фанеру, стекломagneвий лист для наружной и внутренней обшивки, профнастил, шифер, изовер, зимняя и летняя спецодежда, газ, плиты, ж/к телевизоры, сепараторы, мука в/с 850 руб.

Тел. 42-7-65

ПЛАН ЮБИЛЕЙНЫХ МЕРОПРИЯТИЙ, ПОСВЯЩЕННЫХ 25-ЛЕТИЮ ОДНТА «МИЧЭЭР»

30.03.09 г. 10 ч. — Открытое занятие для любителей восточных танцев (преп. Таисия Мохутова) — СКЦ «Алгыс»

19 ч. — Улусный конкурс восточных танцев «Волшебство Востока» — I Хомустах, СКЦ «Алгыс». Цена — 100 руб.

31.03.09 г. 19 ч. — «Мичийээнэ-2009» — I Хомустах, СКЦ «Алгыс». Цена — 100 руб.

01.04.09 г. 19 ч. — «Праздник танца» концерт танцевальных коллективов Намского улуса и Республики Саха (Я) — I Хомустах, СКЦ «Алгыс». Цена — 100 руб.

02.04.09 г. 19 ч. — Якутская нар. сказка «Үчүгэй Үөдүйээн» (либретто Я. Ядреева, музыка В. Зырянова, постановка А. Окомова).

Большой концерт ОДНТА «Мичээр» и «Сандаара» — I Хомустах, СКЦ «Алгыс». Цена — 100 руб.

03.04.09 г. 14 ч. — Юбилейное мероприятие ОДНТА «Мичээр» — I Хомустах, СКЦ «Алгыс». Цена — 100 руб

«МИЧИЙЭЭНЭ-2009» конкурс

БАЛАҔЫАНҔЫАТА

3. Авангард муода (атрибут, оригинальность).

4. Дьоро күн киһиэни кэрэ көстүтүтэ (киһиэни былааччыга, бүрүчүөскэ, маки-яж).

Тэрээһин ирдэбиллэрэ:

1. Күрэххэ 7-11 кылаас кыргыттары кыттыны ылааллар.

2. Нэһилиэк кыттааччытын айанын, аһылыгын ороскуотун бэйэтэ уйунар.

3. Кыттааччыга анал бириис олохтуур.

4. Кыттыны ылы төлөбүр — 300 солк.

Сайаапкалары телефонунан кулун тутар 25 күнүгэр дылы ылабыт.

Улэ чааһын кэмигэр: 25-3-95 «Алгыс» СКК

ПОЛОЖЕНИЕ

УЛУСНОГО ШОУ-КОНКУРСА ВОСТОЧНЫХ ТАНЦЕВ «ВОЛШЕБСТВО ВОСТОКА»

Дата и место проведения: 30 марта 2009 г., 19 ч., ЦК «Алгыс», с. Кысыл-Сыр.

Организаторы: ОДНТА «Мичээр».

Цели конкурса: — повышение культуры и уровня техники исполнения восточного танца;

— развитие личности участников;

— формирование духовно-нравственных ценностей;

— расширение кругозора;

— укрепление здоровья.

Задачи конкурса: — формирование общей культуры, художественно-эстетического вкуса;

— активизация мышления, развитие творческого начала;

— активизация интереса к восточному танцу;

— совершенствование двигательного аппарата (развитие физических данных, исправление физических недостатков);

— раскрытие индивидуальности;

— пропаганда ЗОЖ.

Содержание конкурса: 1 тур — Восточный танец 2 тур — Авангард 3 тур — Выход в вечерних платьях

Организационные вопросы: Проездные расходы, питание за счет личных средств участников.

Взнос каждого участника — 300 руб.

Справки принимаются по адресу: 678393, Намский улус, с. Кысыл-Сыр, ул. Северная, 1.

Телефоны: тел./факс (адм.) 25-3-37, раб. 25-3-95.

Кыра нэһиликтэр икки ардыларынааҕы «Юные таланты» конкурс

БАЛАҔЫАНҔЫАТА

Кыттыны ылаалар — 7 нэһилиэк: Искра, Таастаах, Фрунзе, Никольский, Арбын, Маймага, Салбаҕ

Быттылар сирэ: Салбаҕ нэһилиэгэ, Хонгор-Биэ бөһүөлөгэ

Күнэ-дьыла: муус устар 11 күнэ

Буолар кэмэ: күнүс 11 чаастан

Буолар сирэ: «Эйгэ» сынныалан киинэ

Кыттааччылар: 3-17 саастаахтар

Конкурс сыала-соруга:

* саҕа чаҕылхай талааннары көрөөччү киэҥ аратыгыгар таһаары;

* талааннаах оҕо маастарыстыбатын үрдэти;

* айбылтан дьобурдаах оҕо профессиональной сценэҕа тахсарыгар тирэх буолуу

Конкурс ирдэбилэ:

* кыттааччы 2 нүөмэри толорор;

* усунуоска биридди кыттааччытан — 200 солк.; бөлөбүнэн кыттааччыларга — 100 солк.

Конкурса киэрэр күрэхтэр:

* фольклор

* үҥкүү

* вокал

Саастарынан араары:

1 группа — 3-7 саастаахтар;

2 группа — 7-10 саастаахтар

3 группа — 11-17 саастаахтар

Айан ороскуотун, аһылыгын кыттааччылар бэйэлэрэ уйуналлар. Сайаапка ылы уонна усунуос төлөөһүнэ муус устар 10 күнүгэр диэри. Улуснай, республиканский конкурстар Гран-при хаһаайынара кыттыбаттар. Нэһиликтэртэн биридди жури ирдэниллэр. Салайааччы журига кирибэт.

Билсэр телефоннар: 24-7-16 олохтоох дьаһалта; 24-7-43 олохтоох оскуола; 24-7-22 олохтоох детсад; онтон 24-7-49, 24-7-17, 24-7-55, 24-7-23, 24-7-71 — улэ чааһын кэннитэн.

Анализ сбора индивидуальных сведений о стаже и заработке за 2008 год

Предприятия, организации, учреждения, независимо от форм собственности обязаны ежегодно сдавать в территориальные органы Пенсионного фонда индивидуальные сведения о трудовом стаже, доходе (заработная плата), начисленных и уплаченных страховых взносах в Пенсионный фонд Российской Федерации на каждого работника в срок до 1 марта.

С 1 января 2002 года согласно Федеральному закону о пенсионном обеспечении пенсия назначается и пересчитывается органами Пенсионного фонда на основе данных индивидуального (персонифицированного) учета, имеющиеся в их распоряжении на день назначения и перерасчета пенсии.

По состоянию на 3 марта 2009 года по Намскому улусу страхователями (работодателями) представлено в органы Пенсионного фонда 8619 индивидуальных сведений за 2008год (за 2007 год сдано 8700).

Анализируя ход сбора индивидуальных сведений необходимо отметить, что сбор прошел не планомерно, план-график (установленные сроки сдачи) не выдерживался, в основном за счет госучреждений и административных наслегов.

В срок и досрочно представили индивидуальные сведения за 2008 год 18 страхователей (работодателей), это- ГУП Аптека № 8, Профлией, Агропромснаб, МУ Библиотечная система, ОУК, Военкомат, Управление ветеринарии, МО «Хаттырскый наслег», МО Фрунзенский наслег, КТ Быткомбинат, ООО Исток, Централизованная бухгалтерия, Хамагаттинская СШ, Хамагаттинские д/сады №1, №2, МУП Земельная служба, ООО Уйгу, ПО Байдам.

С большим отставанием от графика, после многочисленных напоминаний сдали МО Партизанского наслега, Затонская, Арбынская школы, Фрунзенская школа-сад, Управление образования, Типография, ООО Тунал, ОАО Автодор, СХПК Кымысчыл.

Не предоставили индивидуальные сведения за 2008 год индивидуальные предприниматели, использующие труд наемных работников- Бугаев П.Е.(Арбын), Ширяев Н.П.(2-Хомустах), Слепцова К.П.(Нам), Софронов И.П.(

Нам), Колесов А.И.(Крест-Кытыл).

За несвоевременное представление индивидуальных сведений законодательством предусмотрены штрафные санкции в размере 10% от начисленной за год суммы.

Обобщая итоги сбора индивидуальных сведений, еще раз напоминаем: руководителем несет социальную ответственность перед работающими у него лицами, так как трудовая пенсия при наступлении старости в большинстве случаев является у граждан единственным источником дохода.

Из-за не представления, несвоевременного представления индивидуальных сведений о стаже и заработке, неуплаты или неполной уплаты страховых взносов на обязательное пенсионное страхование у Ваших работников могут возникнуть такие проблемы как:

- отсутствие необходимого стажа для приобретения права на трудовую пенсию

- размер пенсии у работника, при неполной уплате страховых взносов будет уменьшен

- в связи с несвоевременной уплатой страховых взносов происходит занижение размера страховой части при ее индексации

- неполучение в полном объеме суммы перерасчета по страховой части трудовой пенсии работающими пенсионерами (Ежегодно работающие пенсионеры имеют право на перерасчет и корректировку страховой части трудовой пенсии с учетом поступивших на индивидуальную лицевой счет застрахованного лица страховых взносов.)

- работники не получат письма-извещения о состоянии индивидуальных лицевых счетов

- лица, имеющие накопительную часть трудовой пенсии, теряют инвестиционный доход по накопительной части.

ПОМНИТЕ: Важным фактором, влияющим на размер пенсии, является не стаж или размер заработка, на который начисляются пенсионные взносы, а сумма страховых взносов, фактически поступивших на индивидуальную лицевой счет застрахованного лица (работника).

Руководитель группы персонифицированного учета Гуляева Т.Е.

Март 2009

PDF Compressor Free Version

Понедельник, 30 марта
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00
Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
13.20 Детективы
14.00 Другие новости
15.20 Хочу знать
15.50 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
19.10 Пусть говорят
20.00 Т/с «Жаркий лед»
21.00 Время
21.30 Х/ф «Танкер Танго»
23.50 Х/ф «Шакал»
02.00 Х/ф «Лучший любовник в мире»
03.30 Футбол. Отборочный матч чемпионата мира. Сборная России - сборная Лихтенштейна. Прямая трансляция

Вторник, 31 марта
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.10
Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
13.20, 04.10 Детективы
14.00 Другие новости
15.20 Хочу знать
15.50 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
19.10 Пусть говорят
20.00 Т/с «Жаркий лед»
21.00 Время
21.30 Т/с «Шальной ангел»
22.30 Д/ф «Птица-Гоголь»
00.30 Х/ф «Каратель»
02.30 Х/ф «Здоровый образ жизни»

Среда, 1 апреля
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30
Новости
09.05 Малахов +

Понедельник, 30 марта
10.45, 21.45 Футбол.
12.45, 15.00, 18.55, 23.45, 03.25, 07.30
Вести-спорт
13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом
13.10, 13.55 Мультфильм
13.40 Мастер спорта
14.30 Путь Дракона
15.10 Вести-спорт.
15.15, 07.45 Волейбол. Чемпионат России. Мужчины.
17.00 Регби. Кубок Европейских наций. Россия - Грузия
19.05 Футбол.
19.35 Баскетбол. НБА.
23.55 Биатлон. Кубок мира.
03.45 Биатлон. Кубок мира.
04.35 Неделя спорта
05.35 Европейский покерный тур
06.40 Биатлон. Кубок мира.
09.30 Профессиональный бокс. Бернаби Консепсьон (Филиппины) против Адама Карреры (США)
10.15 Футбол.

Вторник, 31 марта
12.00 Страна спортивная
12.45, 15.00, 18.50, 23.40, 03.45, 06.40
Вести-спорт
13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом
13.10, 13.55 Мультфильм
13.40 Мастер спорта
14.30 Летопись спорта
15.10, 23.50 Неделя спорта
16.15 Фигурное катание.
19.00, 06.10 Скоростной участок
19.35 Баскетбол. НБА.
21.45 Футбол.
00.55 Баскетбол. Чемпионат России. Мужчины.
02.45 Биатлон. Кубок мира.
04.05 Биатлон. Кубок мира.
05.05 Вечер боев M-1.
06.50 Бильярд.
08.45 Баскетбол. Чемпионат

10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
13.20 Детективы
14.00 Другие новости
15.20 Хочу знать
15.50 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
19.10 Пусть говорят
20.00 Т/с «Жаркий лед»
21.00 Время
21.30 Х/ф «Танкер Танго»
23.50 Х/ф «Шакал»
02.00 Х/ф «Лучший любовник в мире»
03.30 Футбол. Отборочный матч чемпионата мира. Сборная России - сборная Лихтенштейна. Прямая трансляция

Четверг, 2 апреля
05.00 Футбол. Отборочный матч чемпионата мира. Сборная России - сборная Лихтенштейна. Продолжение. Прямая трансляция
05.30 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.40
Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
13.20, 04.10 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Хочу знать
15.50 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
19.10 Пусть говорят
20.00 Т/с «Жаркий лед»
21.00 Время
21.30 Т/с «Шальной ангел»
22.30 Человек и закон
00.00 Х/ф «Тринадцатый воин»
01.50 Х/ф «Ослепленный желаниями»
03.30 Т/с «Пропавшая»

Пятница, 3 апреля
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00
Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Т/с «Агент национальной безопасности»
13.20, 05.00 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 Хочу знать
15.50 Давай поженимся!
17.00 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
19.10 Пусть говорят
20.00 Т/с «Жаркий лед»
21.00 Время
21.30 Т/с «Шальной ангел»
22.30 Человек и закон
00.00 Х/ф «Тринадцатый воин»
01.50 Х/ф «Ослепленный желаниями»
03.30 Т/с «Пропавшая»

Среда, 1 апреля
10.55, 19.40 Футбол.
12.45, 14.45, 19.00, 22.40, 04.15, 06.40
Вести-спорт
13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом
13.10, 13.55 Мультфильм
13.40 Мастер спорта
14.30, 21.40 Рыбалка с Радзишевским
14.55 Биатлон. Чемпионат России. Женщины.
16.15 Скоростной участок
16.50 Летопись спорта
17.20 Биатлон. Чемпионат России. Спринт. Мужчины.
19.10 Путь Дракона
21.50 Гран-при
22.55 Футбол.
00.55 Хоккей России
01.55 Биатлон.
03.40 Футбол.
04.40 Футбол.
06.50 Бильярд.
08.45 Биатлон.

Четверг, 2 апреля
10.45 Футбол.
12.45, 14.40, 18.50, 23.25, 03.45, 06.35
Вести-спорт
13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом
13.10, 13.55 Мультфильм
13.40 Мастер спорта
14.30 Голосло
14.55 Биатлон. Чемпионат России. Гонка преследования.
16.00 Гран-при
16.50 Биатлон.
17.45 Хоккей России
19.00, 06.05 Точка отрыва
19.30 Футбол.
21.25 Футбол.
23.35 Профессиональный бокс. Бернаби Консепсьон (Филиппины) против Адама Карреры (США)
00.30 Хоккей. КХЛ.
04.05 Профессиональный бокс. Виталий Кличко (Украина) против Хуана Карлоса Гомеса (Куба)
06.45 Бильярд.
08.20 Хоккей. КХЛ.
10.15 Летопись спорта

Пятница, 3 апреля
10.45 Футбол.
12.45, 15.00, 18.50, 00.15,

03.25, 07.00 Вести-спорт
13.00, 14.15 Зарядка с чемпионом
13.10, 13.55 Мультфильм
13.40 Мастер спорта
14.30 Точка отрыва
15.10 Автоспорт.
18.35 Рыбалка с Радзишевским
19.00 Чемпионат мира по футболу.
19.30 Футбол.
21.25, 03.50 Футбол России.
22.00 Фигурное катание.
00.30 Хоккей. КХЛ.
03.45 Вести-спорт.
04.25 Баскетбол. Евролига.
05.55 Европейский покерный тур
07.10 Бильярд.
08.50 Хоккей. КХЛ.

Суббота, 4 апреля
05.40, 06.10 Х/ф «Транссибирский экспресс»
06.00, 10.00, 12.00
Новости
07.30 Ираи, гармонь любви-мая!
08.10 Мультфильм
09.00 Слово пастыря
09.20 Здоровье
10.10 Смак
10.50 Д/ф «Зов бездны»
12.10 Д/ф «Птица-Гоголь»
13.40 Д/ф «Николай Добро- нравов. «Надежда - мой компас земной»
15.10 Х/ф «Три плюс два»
16.50 Эдвард Радзинский: «Наполеон. Жизнь и смерть»
18.00 Кто хочет стать миллионером?
19.00, 21.15 Ледниковый период: Глобальное потепление
21.00 Время
22.20 Проекторперисхилтон
23.00 Х/ф «Вся правда о Чарли»
00.50 Х/ф «Самый длинный день»
03.40 Т/с «Пропавшая»
04.20 Д/ф
05.20 Детективы

Воскресенье, 5 апреля
06.00, 10.00, 12.00
Новости
06.10 Х/ф «Маньчжурский вариант»
07.40 Служу Отчизне!
08.20 Мультфильм
09.10 Умницы и умники
10.10 Непутевые заметки
10.30 Пока все дома
11.20 Фазенда
12.10 Д/ф «Птица-Гоголь»
13.40 Х/ф «Я остаюсь»
15.30 Д/ф
16.00 Х/ф «Бриджет Джонс: Грани разумного»
18.00 Две звезды
21.00 Время
22.00 Х/ф «Ночь в музее»
00.00 Футбол. Чемпионат России. III тур. «Локомотив» - «Крылья Советов»
02.00 Х/ф «Двойной форсаж»
04.00 Т/с «Пропавшая»

Среда, 1 апреля
05.00 Доброе утро, Россия!
08.55 Д/ф «Жестокый романс Лидии Руслановой»
09.45 Т/с «Леди Босс»
10.45, 17.45 Дежурная часть
11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
11.30, 14.20, 17.20
Вести-Московская область
11.50 Мультфильм
12.10 Т/с «Марш Турецкого»
14.40 Т/с «Колдовская любовь»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партне- ры»
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цы- ганская страсть»
20.25 Вести-Москва
20.45 Спокойной ночи, малы- ши!
21.00 Т/с «Каменская - 5»
22.50 Д/ф «Синдром Кашпи- ровского»
23.50 Вести+
00.10 Х/ф «Игра Рипли»

Суббота, 4 апреля
11.00 Профессиональный бокс. Джованни Сегура (Мек- сика) против Сесара Канчила (Колумбия)
12.15, 15.10, 18.40, 00.30, 03.50, 06.15
Вести-спорт
12.30 Баскетбол. НБА.
15.20, 04.10 Вести-спорт.
15.25 Будь здоров!
15.55, 04.15 Биатлон.
18.10 Летопись спорта
18.55 Автоспорт.
20.20 Футбол.
20.55 Спортивная гимнастика.
22.25 Футбол. Премьер-лига.
00.40, 08.20 Спортивная гим- настика. Чемпионат Европы.
06.25 Футбол.

Воскресенье, 5 апреля
11.00 Баскетбол. НБА.
13.45, 15.00, 18.25, 23.35, 02.00, 05.55
Вести-спорт
13.55, 17.35 Спортивная гим- настика. Чемпионат Европы.
15.10, 02.20 Вести-спорт.
15.15 Страна спортивная
15.45 Голосло
15.55 Биатлон.
18.40 Автоспорт.
20.55 Футбол.
22.55 Хоккей. КХЛ.
23.40 Хоккей. КХЛ.
01.15, 07.50 Спортивная гим- настика. Чемпионат Европы.
02.30 Футбол. Премьер-лига.
04.25 Баскетбол. Евролига.
06.05 Биатлон.
08.40 Автоспорт.

Понедельник, 30 марта
05.00 Доброе утро, Россия!
08.55 Х/ф «Дорога, ведущая к счастью»
10.45, 17.45 Дежурная часть
11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
11.25, 14.20, 17.20, 20.25
Вести-Москва
11.45, 14.40 Х/ф «Приклю- чения Шерлока Холмса и док- тора Ватсона»
16.30 Т/с «Кулагин и партне- ры»
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цы- ганская страсть»
20.45 Спокойной ночи, малы- ши!
21.00 Т/с «Каменская - 5»
22.50 Д/ф «Пираты XXI века»
23.50 Вести+
00.10 Х/ф «Никогда не раз- говаривайте с неизвестными»

Вторник, 31 марта
05.00 Доброе утро, Россия!
08.55 Д/ф «Жестокый ро- манс Лидии Руслановой»
09.45 Т/с «Леди Босс»
10.45, 17.45 Дежурная часть
11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
11.30, 14.20, 17.20
Вести-Московская область
11.50 Мультфильм
12.10 Т/с «Марш Турецкого»
14.40 Т/с «Колдовская лю- бовь»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партне- ры»
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цы- ганская страсть»
20.25 Вести-Москва
20.45 Спокойной ночи, малы- ши!
21.00 Т/с «Каменская - 5»
22.50 Д/с «Исторический де- тектив»
23.50 Вести+
00.10 Х/ф «Спокойной ночи»

Среда, 1 апреля
05.00 Доброе утро, Россия!
08.55 Д/ф «Старые русские бабки. Никитична - Маврикиев-

30 марта, понедельник
6:35 «Хара харах...» («Дваангы» ТВ) (по г.Якутску)
7:00 «Новый день»
17:30 ДТРА «Голубая звез- да»: Эврика
18:00 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
18:20 «Клипмейкер»
18:45 «Чэгин» Прямой эфир
19:30 «Федерация»
20:00 «Улуус» программа кэрдөрөр: Ньурбатаабы фили- ал
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
21:00 «Сарыал»: Концерт Виталия Власова
21:30 «Россия фермердэрин ХХ съезэтин кэнниттэн сана- апар»
22:00 «Сага кэм»
22:20 «Утуэ холобур угутту- ур...» («Анаабыр» ТВ)
22:40 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по спутниковой системе рас- пространения)

31 марта, вторник
6:40 «Суон дурда, халыг хаха...» («Хотун Бүлүү» ТВ) (по г.Якутску)
7:00 «Новый день»
17:30 «Золотой юбилей СОШ №1» (ТРК «Алмазный край»)
18:00 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
18:20 «Эргимтэ»
18:35 «Реальный шаг»
18:55 Концерт «Туимаады» в Крэмле
19:30 «Стратегия республи- ки»
20:00 «Улуус» программа кэрдөрөр: Тааттатаабы фили- ал
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
21:00 «Клипмейкер»
21:15 «Клпсизэ»

на»
09.45 Т/с «Леди Босс»
10.45, 17.45 Дежурная часть
11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
11.30, 14.20, 17.20
Вести-Московская область
11.50 Мультфильм
12.15 Т/с «Марш Турецкого»
14.40 Т/с «Колдовская лю- бовь»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партне- ры»
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цы- ганская страсть»
20.25 Вести-Москва
20.45 Спокойной ночи, малы- ши!
21.00 Т/с «Каменская - 5»
22.50 Дежурный по стране
23.50 Вести+
00.10 Х/ф «Волшебная сила»
01.25 Горячая десятка

Четверг, 2 апреля
05.00 Доброе утро, Россия!
08.55 Мой серебряный шар
09.45 Т/с «Леди Босс»
10.45, 17.45 Дежурная часть
11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
11.30, 14.20, 17.20
Вести-Московская область
11.50 Мультфильм
12.15 Т/с «Марш Турецкого»
14.40 Т/с «Колдовская лю- бовь»
15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партне- ры»
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цы- ганская страсть»
20.25 Вести-Москва
20.45 Спокойной ночи, малы- ши!
21.00 Т/с «Каменская - 5»
22.50 Д/ф «Синдром Кашпи- ровского»
23.50 Вести+
00.10 Х/ф «Игра Рипли»

Пятница, 3 апреля
05.00 Доброе утро, Россия!
08.55 Мусульмане
09.05 Д/ф «Ректор Садовни- чий. Портрет на фоне Универ- ситета»
10.00 Т/с «Леди Босс»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00
Вести
11.30, 14.20, 17.20
Вести-Московская область
11.50 Мультфильм
12.20 Т/с «Марш Турецкого»
14.40 Т/с «Колдовская лю- бовь»

22:00 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
1 апреля, среда
6:30 «Гаврилл Ксенофон- тов архыыба» («Хагалас» ТВ) (по г.Якутску)
7:00 «Новый день»
7:30 Көр-кулүү күнүгэр: «Булар да эбит...»
8:00 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
18:20 «Бизнес-формула»
18:40 «Социум» Прямой эфир
19:30 «Парламентский вест- ник»
20:00 Программа «Улуус» показывает: Алданский фили- ал
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
21:00 «Тыя сирэ»
21:30 «Клипмейкер»
21:50 «Хампа куөх кыты- лым...» РФ уонна СР утуөлэ- эх артыына Симон Федотов төрөөбүтэ 70 сылыгар
22:40 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по спутниковой системе рас- пространения)

2 апреля, четверг
6:40 «Усть-Нера-Сента- чан-700» (ТВ «Кадр») (по г.Якутску)
7:00 «Новый день»
17:30 «Музыкальный чет- верг»
18:00 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
18:20 «Обо сааспыт сырдык дыаэтэ» («Ньургунун» оҕо са- дын 50 сылыгар)
19:00 «Правительственный час»
20:00 «Улуус» программа кэрдөрөр: Намнаабы филиал
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
21:00 «Лик»: Балет «Бэрт Хара» в Москве
21:30 «Реальный шаг»
21:50 «Хомус тыла ырыа бу- олан...»
22:20 «Клипмейкер»
22:40 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа (по спутниковой системе распространения)

3 апреля, пятница
6:40 «Под покровитель- ством Байаная» (ТВ «Чаро- ит») (по г.Якутску)
7:00 «Новый день»

15.35 Суд идет
16.30 Т/с «Кулагин и партне- ры»
17.45 Дежурная часть
18.00 Т/с «Однажды будет любовь»
19.00 Т/с «Кармелита. Цы- ганская страсть»
20.25 Вести-Москва
20.45 Спокойной ночи, малы- ши!
21.00 Новый концерт Макси- ма Галкина «Весеннее обо- строение»
23.15 Х/ф «Глупая звезда»
01.10 Х/ф «Оправданная жестокость»

Суббота, 4 апреля
05.25 Х/ф «Горожане»
06.50 Вся Россия
07.00 Сельский час
07.30 Диалоги о животных
08.00, 11.00, 14.00
Вести
08.10, 11.10
Вести-Москов- ская область
08.20 Военная программа
08.45 Субботник
09.20 Мультфильм
09.40 Х/ф «Усатый нянь»
11.20 Национальный интерес
12.20 Комната смеха
13.15 Сенат
14.20 Вести-Москва
14.30 Х/ф «Тайна записной книжки»
16.05 Субботний вечер
18.00, 20.40 Х/ф «Когда мы были счастливы»
20.00 Вести в субботу
22.30 Концерт Николая Баско- ва «Корабль судьбы»
00.35 Х/ф «Час пик - 2»
02.10 Х/ф «Имя ему Смерть»

Воскресенье, 5 апреля
06.05 Х/ф «34 скорый»
07.35 Смехопанорама
08.00 Сам себе режиссер
08.50 Утренняя почта
09.25 Мультфильм
09.35 Анимационный фильм «Дон Кихот»
11.00, 14.00
Вести
11.10 Неделя в городе
11.50 Городок
12.20 Сто к одному
13.15 Парламентский час
14.20 Вести-Москва
14.30 Дежурная часть
14.50 Честный детектив
15.20 Смеяться разрешается
17.15 Танцы со звездами
20.00 Вести недели
21.05 Специальный корреспондент
21.35 Х/ф «Любовь как мо- тив»
23.25 Х/ф «Сириана»
01.40 Х/ф «Топь»

17:30 «Айыы сарыала сыдыа- айдаах...»
18:00 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
18:20 «Клипмейкер»
18:35 «Правоведь»
19:05 «Харах дальгар» ток- шоу
20:00 «Улуус» программа кэрдөрөр: Олөөннөөбү фили- ал
20:30 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа
21:00 «Аал-луук мас»: Ааар балааран
21:40 «Sakha Next People» (по спутниковой системе рас- пространения)
21:55 Игры народов Севера. I ч.
22:25 «Саха Сирэ — Якутия» Информационная программа

4 апреля, суббота
17:00 «Геван»
17:30 «Тарбаахатыын астыаха»
18:00 «Исти? илдыт»
19:00 «Муниципалитет»
19:30 «Саха Сирэ. Кунтэн кун» Информационной бизрии
0:35
20:05 «Вестник образова- ния»
20:50 I Игры народов Севера. II ч.
21:20 «Сардаана»
21:50 «Субботний вечер на НВК» (по спутниковой систе- ме распространения)
22:20 «Саха Сирэ. Кунтэн кун». Информационной биз- рии

5 апреля, воскресенье
17:00 Телевизионный конкурс «Полярная Звезда»
17:35 «Истинг илдыт»
18:00 «The North Battle». III республиканский фестиваль по брейк-дансу
18:30 К Дню геолога: По маршрутам геологов
19:15 «Реальный шаг»
19:30 «Якутия. День за днем» Информационная про- грамма
20:05 ТВ-спорт: Суперфи- нал среди клубных команд САХАВА. I ч.
21:05 «Сага ырыа» Гала- концерт III ч.
22:25 «Якутия. День за днем» Информационная про- грамма (по спутниковой систе- ме распространения)

Күндүтүк саныыр, ытыктыыр, таптыыр кэргэммин, ийэбитин, эбэбитин, эдьийбитин, педагогическай үлэ...

PDF Compressor Free Version

Киэн туттар киһибит, күндүтүк саныыр аҕабыт, эбэбит СЕМЕН ГРИГОРЬЕВИЧ КОРЯКИНЫ 50 сааһынан ис сүрэхпитигэ эбэрдэлибит!

Күндүтүк саныыр күн күбэй ийэбитин, эбэбитин, үлэ ветеранын, элбэх оҕолоох ийэни МАКАРОВА ИРИНА ПЕТРОВНАНЫ 60 сааскын томточчу туолбукунан итиитик-истинник эбэрдэлибит!

МАТРЕНА ИННОКЕНТЬЕВНА ПОПОВА, сайаҕас санаагар алгыс этилиниин, үтүө санаагар саргы тутулунун. Күөх окко үктэммит 80 сааскын томточчу туолбут дьолгунаан эбэрдэлибит!

Харахпар көстөн кэлэҥин, эдэркээн саастаах «Биссэр Мотя» күөх хонуунан тизэтиэн хааман иһэргин, ыксаабыт ыалга «Суһал көмө» Аанньала буолан киирэн кэлэргин.

Убаастабыллаах биригэ үлэһээбит ветераннарбыт НАДЕЖДА ПЕТРОВНА ПЕРЕВАЛОВА, ЕВДОКИЯ ПЕТРОВНА РОЖИНА! Эһиги ти сырада утубуктээх өр сыллаах общественик үлэҕи үрдүкү санааланаан «Саха республикатын Бочуоттаах ветерана» бэлиэнэн чистэммитигинэн улуустаагы ветеринарнай управление бары специалистарын ааттарыттан итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Убаастабыллаах ИГНАТЬЕВА АЗАЛИЯ ЕГОРОВНАНЫ, Хатын Арыы балыһатын акушеркатын, 50 саастаах үбүлүөҕүнэн, олохун кэрэ-бэлиэ күнүнэн эбэрдэлибит!

КУЛЬТУРА ҮЛЭЙТИГЭРИН КҮНҮНЭН!

Убаастабыллаах культура эйгэтин ветераннара, үлэһиттэре! Эһигини итиитик-истинник культура үлэһиттэрин күнүнэн эбэрдэтип тизэрдэбит!

Таптыыр, күндүтүк саныыр кэргэммин, аҕабын, күтүөспүгүн, улуустаагы «Суһал көмө» суоппарын, СР автомобильнай транспорун бочуоттаах үлэһитин СЕРГУЧЕВ ПЕТР ГАВРИЛЬЕВИЧНЫ 55 сааскын туолбут олохун бэлиэ түгэнинэн ис сүрэхпитигэ тэн өрөн туран итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Выход есть! Уважаемые жители и гости Намского улуса! Впервые у нас открылся новый «Ломбард Золото Якутии»!

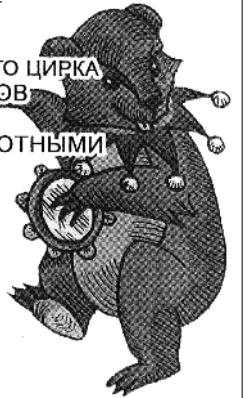
Ломбард «Золото Якутии» - это Надежность, стабильность, уверенность в завтрашнем дне!!! Где занять деньги? Этот вопрос время от времени тревожит каждого из нас. Есть самый простой и быстрый способ получить деньги — обратиться в ломбард «Золото Якутии».

Куйуур! Куйуур! Куйуур! 2009 с. муус устар 3 күнүгэр куйуурдааһыҥна улуустаагы күрэхтэһии Партизан нэһилиэгин Чочуобуна күөлүгэр ыгытыллар.

САЙЫҢНЫ БИРИЭМЭБЭ КӨҮҮ 2009 с. кулун тутар 29 күнүгэр сайыҥны бириэмэбэ көһүү буолар. Бу күн түүн 2 чааска чаһыны 1 чаас эрдэ тардыллар.

Извещение №33 о внесении изменений в извещение №27 «О размещении муниципального заказа на строительство и реконструкцию объектов образования»

МОСКОВСКИЙ ТЕАТР ЗВЕРЕЙ СПЕШИТЕ!! СПЕШИТЕ!! СПЕШИТЕ!! ТОЛЬКО ОДИН ДЕНЬ ЦК ИМ. А.Ф. ШЕСТАКОВА» ВЕСЕЛЬИЙ ПОРОСЕНОК МЭГ, 5-МЕТРОВЫЙ ПИТОН, ШИМПАНЗЕ ПЕРВОКЛАССНИК, ОГРОМНАЯ МЕДВЕДИЦА ЕВА, КРОЛИКИ, ГОЛУБИ, ЛИСА НЕГР, ХОНОРИКИ, ШИНШИЛА, МАУГЛИ И ЕГО ПИТОНЬИ И МНОГОЕ ДРУГОЕ

КЭРИЭСТЭБИЛ

Бу дьыл кулун тутар 30 күнүгэр тапталлаах кэргэним, аҕабыт, эһэ-эбит, хос эһээбит Сидцев Николай Иванович биһиги кэккэбиттэн тупсуура...

Ийэбит Елизавета Васильевнаһын ыал буолан, уон оҕону төрөтөн, иитэн, үөрэттэрин атахтарыгар туруоруу мээни киһи ылбычча сорууга буолбатах...

Ис-иниттэн ыраастык тутта-хапта, тагна-симэнэ сылдьар, дьонго өрүү эйбээс сыйһаннаах, үрдүк културалаах Киһи этэ. Нэһилиэгэр кыратыттан кырдыаһаһыгар, эдэригэр эмнигэр тийиэ биллэлэрэ, ытыктыллара...

Аҕабыт, эһээбит үтүө аатын ааттата туруохпут, кини олохун салгыахпыт, кэлэр кэнчээри ыччаттарыгар кэпсээн огостуохпут. Тапталлаах кэргэним, доборум, амарах дууһалаах аҕабыт, эйбээс эһээбит сүрдүк мөссүөнэ биһиги өйбүтүгэр-санаабытыгар, сүрэхпитигэр үтүөбүз-кэрэбүз сирдир сүрдүк сулус буолан куруутун сүдьяайа сылдыһа...

Аҕабыт, эһээбит үтүө аатын ааттата туруохпут, кини олохун салгыахпыт, кэлэр кэнчээри ыччаттарыгар кэпсээн огостуохпут. Тапталлаах кэргэним, доборум, амарах дууһалаах аҕабыт, эйбээс эһээбит сүрдүк мөссүөнэ биһиги өйбүтүгэр-санаабытыгар, сүрэхпитигэр үтүөбүз-кэрэбүз сирдир сүрдүк сулус буолан куруутун сүдьяайа сылдыһа, кини үтүө аата үйэлэргэ ааттана туруо.

Хатырыкка Сиисептэр дьизлэрин аана өрүү аһаҕас буолар. Билигин даһаны аһаһытын кытта биригэ алтыспыт табаарыс дьоно сылдьан кэриэстээн аһаһалара ийэбитин үөрдэр.

Аҕабыт, эһээбит үтүө аатын ааттата туруохпут, кини олохун салгыахпыт, кэлэр кэнчээри ыччаттарыгар кэпсээн огостуохпут.

Аҕабыт, эһээбит үтүө аатын ааттата туруохпут, кини олохун салгыахпыт, кэлэр кэнчээри ыччаттарыгар кэпсээн огостуохпут. Тапталлаах кэргэним, доборум, амарах дууһалаах аҕабыт, эйбээс эһээбит сүрдүк мөссүөнэ биһиги өйбүтүгэр-санаабытыгар, сүрэхпитигэр үтүөбүз-кэрэбүз сирдир сүрдүк сулус буолан куруутун сүдьяайа сылдыһа, кини үтүө аата үйэлэргэ ааттана туруо.

Кэргэнэ, оҕолоро, кийиниттэре, күтүөттэрэ, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ

Атласов Николай Николаевич өлбүтэ биир сүл ааста. Биһиги ыалга туохха да тэҥнэммэт ыар сүтүк, эргиллэбэт, хатыламат олох, киминэн даһаны, тугунан даһаны солбуллубат кэргэн, аҕа, эһээ.

Айылбаттан талаанынан бэлиэтэнэн кэлбит киһи дьонтон төрүт атын буолар эбит. Санаата, толкуйа, аттыгар баар чугас дьонугар сыһыана дьайыыта барытын биллэр эбит онуктатка. Ис-инигэр тутта сылдыһарын ханан эрэ тугунан эрэ таһаарара дьонно буоллун, музыка буоллун атыттартан отой биллэрдики туспа буолар эбит. Ону эдэр сааспыттан биригэ буоламмыт киһи үөрэнэн хаалар эбит, буолуохтаах курдук. Кинини тус бэйэтин эрэ иннигэр туйугар ололорбут киһи диэбэккин. Дьон үтүмэргэ, салайарга, батыһыннарарга уонна атыттарга эмиз ол кымын уматарга аналлаах эбит. Үлээһэбит сирдиргэр Хатырыкка, Намга оркестрдары тэрийэн, оҕолору баяннга үөрэтэн, концертаан, гастроллаан, конкурстарга, фестивалларга кыттан, кытыннанан элбэх ахсааннаах дьонун тымэн хамсатан кэллэбү. Туохха барытыгар эппиэттээх сыһыаннаах эбит. Үөрэнэр буоллабына үөрэбэр туйгун, үлэлиир буоллабына үлэтигэр эмиз туох баар сыратын, кыһалбатын, билиитин уран үлэлиир этэ. Аат эрэ харата дьиз сыһыаннаспат.

Оркестрга партияларын суруйар, оркестровкаллыыр кэмэ кэллэбинэ дьэтигэр төтөрү-таары чаһы чаһынан хаам да хаам, уонун аныгар тугу эрэ ботугуруу-ботугуруу кими да көрбөт, тугу да истибэт бүтэй буолан хаалар этэ. Ол кэмгэ эи туох да дьиз, аттыгар тугу да гын отой туох даһаны эпипэт суох. Ол аата айар түгэнигэр сүлдүбэр. Дьиз иһэ баян тыаһынан туюлар. Баянын тутта даһаны эмиз тугу да көрбөт-истибэт, музыкатын кытта биир буолан хаалар этэ. Онтон ол туругуттан сыһыа-баайа бэйэтэ тахсар этэ.

Айылбаҕа бардаһа аны айылганы кытта биир буолар курдук. Ханна туох баарын-суоһун хааман кэрийэн билэ охсор, хаһан даһаны муммат, мин кэнниттэн батыһа эрэ сүлдүбүн уонна киниттэн хаһаан да аһыаһы үргүүбүн. Сайыны быһа сааскы бултан сабалаан айылбаҕа сүлдүбүн сөбүлүүр этэ.

Доһотторугар олус үөрэр этэ. Биригэ булгаан, балыктаан, айылбаҕа сүлдүбүн, муус ылан, ол сүлдүбүн эгин араас мүлчүргэннээх быһыларга түбэһэн, бэйэ-бэйэни өрүсүһөн, дьэбэллэһэн, бэтиэхэллэһэн, онуктарын сылы быһа кэпсээн огостон аһара дьиз астынар уонна ахтыһар этилэр. Массыынагыгар сыһыана эмиз биир онуку. Мотуорун тыаһын сүүрдэн иһэн иһиллээ да иһиллээ, хаһыс да хаһыс, сууй да сууй. Дьэтигэр туттуллан бүппүт малы быраһапт, ханна эмэ харайбыт, уурбут буолар. Иһиригэр-таһыригэр саһылаа да саһылаа, хомуйан тахсар этэ.

Оҕолорун, сиэннэрин олус таптаан, мөҕөр диэни билбэт, тыһынан мөхпөт, арай сиэнигэр баар буолар эбит. Ол онугар тугу эмэ ыйыттаһарына дьэ быһаарар, онтон-мантан былыргыттан хостоон ыла-ыла кэпсиир. Дьэ кэпсиир киирдэбинэ кэпсиирин сөбүлүүр этэ.

Аны суоһу суох курдук сананан олохуохтаахпыт буолуо. Оҕолор, сиэннэр бааллар, олорон көрүлүө, төнүннэрэр кыах суох.

Чугас дьонно бэйэбит хомойбут, тулааһаһыйбыт санаабытын арай олох олорон, үөрэнэн, үлээһэн, атыттары үөрэтэн, таһыт идэтигэр дьону угууан олохтооһу сылын-соругун толорон, кэннигэр биллэр суолу хаалларан барда дьиз чэпчэтэни саныырбыт хаалар.

Кэргэнэ, оҕолоро

Күндү ийэбит, эбээбит, Нам нэһилигэтин олохтооһу, үлэ ветерана ГАВРИЛЬЕВА Акулина Петровна уһун, ыарахан ырыыттан орто дойдуттан өлөн туораабытын дьириник курутууун тураниитин эһээбит...

«Нам улунууһа» МТ дьаһалтата II Хомуस्ताах нэһилигэтин олохтоохторугар, «Үүнэр» СХПК үлэтигэригэр Протопопов Иннокентий Афанасьевичка, Протопопова Варвара Ивановнаҕа тапталлаах кыргыттары...

Ураһан ырыыттан буһун сириттэн барытыннан кыйыһыгар, уоллар дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Күндү аймахтарыгыгар Иннокентий Афанасьевичка, Варвара Ивановна Протопоповтарга оҕолоро ЛЮБОВЬ, САРДААНА, СИЭННЭРЭ ДАВИД, ВАСИЛИНА күн сириттэн хомолтоохтук барыттарыгар дьирин кутурбаммытын биллэрэбит. Намтан аймахтарыгыт Андрейгарт...

«Нам улунууһа» МТ дьаһалтата II Хомуस्ताах нэһилигэтин олохтоохторугар, «Үүнэр» СХПК үлэтигэригэр Протопопов Иннокентий Афанасьевичка, Протопопова Варвара Ивановнаҕа тапталлаах кыргыттары...

Ураһан ырыыттан буһун сириттэн барытыннан кыйыһыгар, уоллар дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Таастаах нэһилигэтин дьаһалтата II Хомуस्ताах нэһилигэтин олохтоохторугар Протопопов Иннокентий Афанасьевичка уонна Протопопова Варвара Ивановнаҕа УСТИНОВА ЛЮБОВЬ Иннокентьевна, ПРОТОПОПОВА САРДААНА Иннокентьевна, СИЭННЭРЭ УСТИНОВ ДАВИД, ПОПОВА ВАСИЛИНА соһумардык өлөн күн сириттэн барыттарынан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

«Нам улунууһа» МТ дьаһалтата II Хомуस्ताах нэһилигэтин олохтоохторугар, «Үүнэр» СХПК үлэтигэригэр Протопопов Иннокентий Афанасьевичка, Протопопова Варвара Ивановнаҕа тапталлаах кыргыттары...

Ураһан ырыыттан буһун сириттэн барытыннан кыйыһыгар, уоллар дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Ураһан ырыыттан олохтон туораабытыннан дьирин кутурбаммытын тиэрэдэбит.

Редактор КАСЬЯНОВ В. Г. ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; ; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционной- издательской ситим — 41332

Тэрийэн таһаараччылар: СП Правительствота, «Нам улунууһа» «Энסיэли» хаһыат редакцията» государственной учреждение. Маассабай информация средстволарын туйунан РФ сокуоннарын туйунуу хонтуроуллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетинэн CP региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ПИ №19-0428.

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улунуун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам улунууһа, Нам сэл., Заложной ул. 4. E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Энסיэли» хаһыат редакционнай-издательской ситимигэр талыһына уонна тангыһына. Хаһыт Дьокуускайга «Якутия» медиа-холдинг» ОАО бэчээттэнэ, Орджоникидзе ул. 38. Форматта А3. Кээмэйэ 2,5 бэчээт. лис. Көнүл сыананан атыланар Индексэ — 54889. Тираһа — 2557 Бэчээккэ илии баттанна — 12:00 ч. 27.03.2009 Сакааһын №-рэ — 24